

**HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU**

OPINNÄYTETYÖ

**Ammattikorkeakoulukirjastojen yhteisöllisyyteen
vaikuttaminen**

Case Ammattikorkeakoulukirjastopäivät

Katja Pihkasalo

Kulttuurituotannon koulutusohjelma (240 op)

Arvioitavaksi jättämisaika 11 / 2017

www.humak.fi

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Koulutusohjelman nimi

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Katja Pihkasalo	Sivumäärä 52 ja 5 liitesivua
Työn nimi Ammattikorkeakoulukirjastojen yhteisöllisyyteen vaikuttaminen: case Ammattikorkeakoulukirjastopäivät	
Ohjaava(t) opettaja(t) Minna Hautio	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Ammattikorkeakoulujen kirjastoyhteistyökonsortio AMKIT, Hanna Lahtinen.	
Tiivistelmä <p>Ammattikorkeakoulukirjastopäivät ovat kirjastohenkilöstön tärkein ja suurin koulutus- ja kohtaamistapahtuma. Tavoitteena oli selvittää, millaisilla tavoilla tapahtumasuunnittelussa voidaan ottaa huomioon yhteisöllisyyden vahvistaminen, ja miten ammattikorkeakoulukirjastopäivillä voitaisiin vaikuttaa vahvistavasti ammattikorkeakoulukirjastojen yhteisöllisyyteen. Toimeksiantaja oli Ammattikorkeakoulujen kirjastoyhteistyökonsortio AMKIT.</p> <p>Tutkimuksen tietopohjassa avattiin yhteisön, yhteisöllisyyden ja sosiaalisen pääoman käsitteitä. Lisäksi käsiteltiin ammattikorkeakoulukirjastoyhteisön muodostumista, yhteisöllisyyden rakennusaineita sekä tapahtumatuotantoa ja sen vaiheita. Osallistujan tarpeita yhteisöllisessä tapahtumassa selvitettiin soveltamalla Maslowin tarvehierarkiaa.</p> <p>Tutkimus toteutettiin tapaustutkimuksena. Aineistona olivat ammattikorkeakoulujen kirjastonjohtajille suunnattu kysely sekä vuoden 2016 ammattikorkeakoulukirjastopäivien kävijäpalaute.</p> <p>Aineistosta paljastui ammattikorkeakoulukirjastopäivien tärkeys osallistujille ja koko yhteisölle. Tutkimuksen tuloksena löytyi yhteisöllisyyteen tarvittavia osatekijöitä ja tapahtumasuunnitteluun sopivia yksityiskohtia, jotka muodostuivat osallistujien palautteista, toiveista ja kehittämisajatuksista. Niiden perusteella ammattikorkeakoulukirjastopäivät voivat vahvistaa kirjastojen yhteisöllisyyttä. Lopputuotoksena syntyi ideointi- ja suunnitteluopas yhteisöllisten AMK-kirjastopäivien toteutukseen.</p>	
Asiasanat ammattikorkeakoulukirjastot, yhteisöt, yhteisöllisyys, sosiaaliset verkostot, seminaarit, tapahtumatuotanto.	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Name of the Degree Programme

ABSTRACT

Author Katja Pihkasalo	Number of Pages 57
Title Reinforcing the sense of community in university of applied sciences libraries Case university of applied science libraries' seminar	
Supervisor(s) Minna Hautio	
Subscriber and/or Mentor Universities of Applied Sciences (UAS) libraries AMKIT- Consortium, Hanna Lahtinen	
Abstract <p>University of applied sciences (UAS) libraries seminar is the most important education and meeting event of the library staff. The purpose of the thesis was to clarify ways in which event planning can take into account strengthening the sense of community and how the UAS Library seminar could strengthen the sense of community of the UAS Libraries. UAS libraries AMKIT- Consortium acted as the commissioner of this work.</p> <p>Concepts of community, sense of community and social capital were opened in the research knowledge base. The formation of the UAS libraries as well as the building materials of the sense of community were discussed. Event production and its phases were treated, as well as the Maslow's hierarchy of needs was applied for the event participant's needs at a communal event.</p> <p>The study was conducted as a case study. The material contain a questionnaire directed at the head of UAS libraries and a visitor feedback from UAS libraries seminar 2016. The material revealed the importance of UAS library seminar for participants and the whole community.</p> <p>By combining research results could be found components needed for the sense of community and suitable details of event planning. These results were based on participants' feedback, hopes and developmental ideas. On the basis of those, the UAS library seminar can strengthen the libraries' sense of community. The final output of this work was an idea and planning guide for the communal UAS seminar.</p>	
Keywords polytechnic libraries, community, sense of community, social networks, seminars, events, event production.	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 TOIMINTAYMPÄRISTÖ	9
2.1 Ammattikorkeakoulukirjastot	10
2.2 Case Ammattikorkeakoulukirjastopäivät	11
3.1 Yhteisö, sosiaalinen pääoma ja yhteisöllisyys	12
3.2 Ammattikorkeakoulukirjastoyhteisö	15
3.3 Yhteisöllisyyteen vaikuttaminen	19
4 TAPAHTUMASUUNNITTELU	23
4.1 Tapahtumasuunnittelu	24
4.1.1 Suunnitteluvaihe	25
4.1.2 Toteutusvaihe	26
4.1.3 Jälkimarkkinointi	27
4.2 Maslown tarvehierarkia tapahtumasuunnittelussa	27
5 TUTKIMUSMENETELMÄT	29
6 YHTEISÖLLISET AMMATTIKORKEAKOULUKIRJASTOPÄIVÄT	31
6.1 Ajatuksia yhteisöllisyydestä ja ammattikorkeakoulukirjastopäivistä	31
6.2 Osallistujien palautteet ja kehittämisajatukset	33
6.3 Yhteisöllisten ammattikorkeakoulukirjastopäivien suunnittelu	39
6.3.1 Ennen tapahtumaa	40
6.3.2 Tapahtuman aikana	43
6.3.3 Tapahtuman jälkeen	47
7 LOPUKSI	48
LÄHTEET	50
KUVAT	53
LIITTEET	54
LIITE 1. Kyselylomake kirjastonjohtajille	54
LIITE 2. AMK-kirjastopäivät 2016 palautekysely	55
LIITE 3. Ammattikorkeakoulukirjastopäiviä vuosien varrelta	56

1 JOHDANTO

Olin juuri kulkenut viimeisen kierroksen hiljentyneissä tiloissa ja katsonut, että kaikki mainokset oli riisuttu pois seiniltä, pöydät laitettu paikoilleen, kukat nostettu pöydiltä ja ovet lukittu. Äsken tila oli vielä ollut täynnä elämää, puheensorinaa ja naurua. Onnellisia ihmisiä. Olin kantanut loput tavarat autoon, painanut peräkontin kiinni ja istahtanut etupenkille. Laitoin vielä viimeisen kiitosviestin kaikille osallistujille: ”*AMK-kirjastopäivien työryhmä haluaa kiittää kaikkia vierailijoita. Me ehkä loimme puitteet, mutta TE teitte tunnelman. Kiitos!*”
Nyt se on ohi. Yhdeksän kuukauden mittainen, erittäin mielenkiintoinen projekti oli tullut tiensä päähän.

Seuraavana päivänä lueskelin osallistujien Facebook -kommentteja ammattikorkeakoulukirjastoyhteisömme sivustolta. – Olimme tainneet onnistua luomaan aika mahtavat päivät tai niin ainakin uskalsin arvioida kommenttien perusteella. Saimme kiitoksia järjestelyiden sujuvuudesta, hyvästä tunnelmasta ja vuorovai-
kutuksesta. Yhteisöllisyyden edistämisestä.

Oli ollut upeaa tehdä jotain hyvää ja voimaonnuttavaa oman yhteisöni jäsenille, ammattikorkeakoulukirjastolaisille. Ammattikorkeakoulukirjastopäivät (jatkossa AMK-kirjastopäivät) ovat tämän yhteisön suurin kohtaamistapahtuma, seminaari. Tapautuma, jota odotetaan, ja tilanne, jossa yhteenkuuluvuus on suurimmillaan. Ensimmäiset kymmen vuotta (1997–2006) AMK-kirjastopäivät järjestettiin vuosittain ja sen jälkeen joka toinen vuosi (2008–2016). Vuoden 2018 tapahtumalle ei enää löytynytäkään järjestävää AMK-kirjastoa. Pelkkä halu ylläpitää tätä tapahtumaa ei enää näytä riittävän motivaatioksi ottaa vastuuta. Kysymys on resursseista: henkilöstömäärä on vuosien aikana supistunut ja jatkuva muutos syönyt voimavaroja.

Myös selkeä ohjeistus päivien järjestämisestä on puuttunut. On ollut vain kirjoittamaton tapa toimia. Ohjeistuksen puute antaa tietyn vapauden järjestäjilleen, mutta osallistujien odotukset päivien sisällöstä ovat kuitenkin olemassa taustalla. Onko se yksi syy, miksi vastuuta järjestämisestä ei haluta ottaa? Hyödynnettäkö kävijäkyselyitä tarpeeksi?

Onneksi tapahtumaa ei kuitenkaan lakkauteta, vaan vuoden 2019 päivien suunnittelu aloitetaan uudella organisaatorajat ylittävällä konseptilla.

Otin yhteyttä Ammattikorkeakoulujen kirjastoyhteistyökonsortion puheenjohtajaan Hanna Lahtiseen. Konsortio on AMK-kirjastopäivien taustatoimija. Käymämme keskustelun jälkeen kehittämistyön tarkoitus selkiintyi. Toimeksiantonani oli valtakunnallisten AMK-kirjastopäivien suunnittelun ja järjestämisen kehittäminen, keskittyen yhteisöllisyyden vahvistamiseen. Koska koko tapahtuman suunnittelun malli oli muuttumassa, ei nähty vielä tarvetta tapahtumasuunnitelupohjan tekemiselle.

Tutkimus

Kehittämistyö toteutettiin tapaustutkimuksena, jossa käytettiin sekä laadullisen tutkimuksen että määrällisen tutkimuksen aineistoja. Tämän opinnäytetyön tutkimuskohteena oli ammatillisen yhteisön kohtaamistapahtuma, ammattikorkeakoulukirjastopäivät. Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, miten yhteisöllisyyttä voidaan vahvistaa tapahtuman avulla. Kehittämistyössä pyrittiin löytämään niitä tapahtuman osatekijöitä, jotka vaikuttavat vahvistavasti yhteisöllisyyteen itse tapahtumassa.

Tutkimuskysymykset olivat:

- Miten valtakunnallisilla ammattikorkeakoulukirjastopäivillä voidaan vaikuttaa ammattikorkeakoulukirjaston yhteisöllisyyteen?
- Mistä ammattikorkeakoulukirjaston yhteisöllisyys muodostuu?

Ymmärtääkseni perusteellisesti yhteisöllisyyttä ilmiönä perehdyin myös niihin asioihin ja seikkoihin, jotka ovat vaikuttaneet AMK-kirjastojen yhteisöllisyyden muodostumiseen. Työ toteutettiin luonnollisessa ympäristössään.

Aikaisemmat tutkimukset aiheesta

Kirjastopäivien järjestämisestä on aiemmin tehty kaksi toiminnallista, ammattikorkeakoulutasoista opinnäytetyötä. Säde Soinin (2011) opinnäyte Satakunnan ammattikorkeakoululle käsittelee valtakunnallisia sairaalakirjastopäiviä Porissa 2010.

Pernilla Bymanin ja Tiina Tuovisen (2014) opinnäytetyö Arcada Yrkehogskolalle oli tehty nimenomaan ammattikorkeakoulukirjastopäivien järjestämisestä. Kun Soinin työ keskittyi päivien järjestämiseen ja kehittämiseen asiakaspalautteen avulla, Bymanin ja Tuovinen paneutuivat tapahtumasuunnittelun ja tapahtuman toteuttamisen yksityiskohtiin yhdessä suunnittelutyöryhmän kanssa. Bymanin ja Tuovisen käyttämät menetelmät olivat osallistuva havainnointi ja palautekysely suunnitteluryhmälle. Heidän teoriapohjansa pohjautui tapahtumajärjestämisen kirjallisuuteen.

Myös kollegani Auli Rossi teki kanssani samaan aikaan kirjastoalan tradenomin opinnäytetyötään Seinäjoen ammattikorkeakoululle. Järjestimme yhdessä vuoden 2016 ammattikorkeakoulukirjastopäiviä. Työssämme on yhteneviä asioita, mutta Auli keskittyy työssään ammatti-identiteettiin ja minä katson asioita tapahtumasuunnittelun kannalta.

Työn kulku

Ammattikorkeakoulukirjastojen alkuvuosien vahva yhdessä tekeminen on kantanut hedelmää, mutta kuinka yhteisöllisyyttä voidaan ylläpitää henkilöstömäärien pienentyessä ja resurssien vähentyessä? Mielestäni ainut tapa on kohtaamisen mahdollistaminen. Päivien tarkoitus on vahvistaa ammattikorkeakoulukirjastojen verkostoitumista ja verkostoa. Kyseessä on kohtaamistapahtuma, tiedotuskanava, yhteisöllisyyden vahvistaja ja ammattitaidon kehittäjä.

Tämä opinnäytetyö alkaa perehtymisellä ammattikorkeakoulukirjastojen (jatkossa AMK-kirjastojen) tehtävään sekä kehittymiseen. AMK-kirjastohenkilökunnan vahva yhdessä tekemisen tyyli on aina kiehtonut minua. Kuinka erilaisista koulutustaustoista tulevat henkilöt ovat hioutuneet timanttiseksi yhteisöksi? Mikä motivoi ja yhdistää AMK-kirjastolaisia?

Toimintaympäristö-luvussa lähdin tutkimaan AMK-kirjastohenkilökunnan historiaa, AMK-kirjastojen perustamista, ammatillisen yhteisön kehittymistä sekä yhteisöllisyyden vahvistamista. Kirjastoista asiakkaiden yhteisöllisyyttä vahvistavana tekijänä on tutkittu paljon, mutta kirjastoammattilaisten yhteisöllisyydestä ei juuri ollenkaan.

Pyrin selvittämään ne osatekijät, jotka ovat vaikuttaneet ammattikorkeakoulukirjastoyhteisön ja sen yhteisöllisyyden muodostumiseen. Luin kehityssuunnitelmia, ammatillisten lehtien artikkeleita, AMK-kirjastopäiväjulkaisuja sekä teoriakirjallisuutta.

Perehdyin yhteisöllisyys- luvussa työyhteisöjä, yhteisöllisyyttä ja työhyvinvointia tutkivaan kirjallisuuteen analysoiden niistä tapaukseen sopivimmat ideat ja ajatukset. Erityisen merkittäväksi koin filosofian maisteri, työhyvinvointiguru Marja-Liisa Mankan *Yhteisöllisyydellä menestykseen. Opas työpaikan sosiaalisen pääoman kehittämiseen* julkaisun. Myös terveystieteiden tohtori Leena Paasi-vaaran ja hallintotieteiden tohtori Juhani Nikkilän *Yhteisöllisyydestä työhyvinvointia* teos oli ytimekäs. Teoreettisessa viitekehyksessä avaan yhteisön ja yhteisöllisyyden käsitteet, kuvaan mitä tarkoittaa yhteisöllinen yhteisö, kun keskitytään ammatilliseen yhteisöön.

Tässä työssä pyrin myös perustelemaan tapahtuman tärkeyttä ja merkitystä koko yhteisölle ja sen yhteisöllisyydelle. Yhteisöllisyyteen voi vaikuttaa tapahtumasuunnittelussa mihin työni tähtää. Päivien järjestäminen ja organisointi on iso voimankointo järjestäjilleen. Jokainen järjestäjä on aloittanut työn aina alusta tietäen suurin piirtein, mitä päiviltä odotetaan. Työ tehdään muun työn ohessa, niillä resursseilla, mitä kustakin organisaatiosta löytyy. Tiedän myös, mistä kirjoitan: olen ollut mukana järjestämässä kahdet AMK-kirjastopäivät sekä osallistunut vuosien varrella useille.

Tapahtumasuunnittelun tietopohjassa tukeuduin, tapahtumasuunnittelija Helena Vallon sekä Eija Häyrisen *Tapahtuma on tilaisuus: Tapahtumamarkkinointi ja tapahtuman järjestäminen* ja Johanna Catanin *Onnistunut yritystapahtuma. Järjestäjän opas* teoksiin. Perehdyin myös laajalti muihin kokousten ja kongressien järjestäjän oppaisiin. Catanin väitöskirjakin käsitteli yritystapahtumia, yhteisöllisyyden näkökulmasta. Kirja tosin koskee yritystapahtumia, ja hän puhuu kirjassaan vieraista. Minä haluan käyttää mieluummin sanaa ”osallistujat”.

Käsittelen tapahtumasuunnittelun olennaisimpia perusasioita järjestäjän kannalta ja valitsen niistä yhteisöllisyyttä vahvistavimpia ideoita. Ideoin tarkistuslistauksen ammattikorkeakoulukirjastopäivien suunnittelua varten.

Lisäksi pyrin kuvailemaan tapahtumaosallistujan tarpeita Maslown tarvehierarkian avulla.

Lopussa yhdistän kirjastonjohtajilta saadut näkemykset, kävijäkyselyiden palautteet ja kehitysideat sekä tietopohja yhteisöllisyyden rakennusaineeksista. Lopputuloksena syntyy yhteisöllisyyttä vahvistavien AMK-kirjastopäivien suunnittelu- ja ideointiopas. Oppaan vinkkejä hyödyntämällä tulevaisuuden AMK-kirjastopäivien järjestäjät voivat edesauttaa yhteisöllisyyden ylläpitämistä ja vahvistamista.

2 TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Tieteellisiä kirjastoja Suomessa ovat Kansalliskirjasto, yliopistojen kirjastot, ammattikorkeakoulujen kirjastot sekä erikoiskirjastot. Korkeakoulukirjastoja ovat ammattikorkeakoulukirjastot ja yliopistokirjastot. Molemmat korkeakoulukirjastot tekevät yhteistyötä keskenään, mutta ne ovat myös omaleimaisia, ja niillä on oma tarkoituksensa. Ammattikorkeakoulun opetuksen lähtökohtana on käytäntö, joka pohjautuu teoriaan ja tieteeseen. Tiedekorkeakoulun lähtökohtina ovat olleet ja ovat edelleen tiede ja teoria, joista edetään käytäntöä kohti. Anneli Kankaanrinta kuvasi tämän jo vuoden 1992 selvityksessään *Väliaikaisen ammattikorkeakoulun kirjasto- ja tietopalveluiden nykytila ja ehdotuksia niiden kehittämiseksi*.

Ammattikorkeakouluissa suoritetaan soveltavaa tutkimusta ja kehitystyötä. Ammattikorkeakouluilla on kansainvälistä toimintaa sekä yhteistyötä korkeakoulujen kanssa. Ammattikorkeakouluissa korostuu myös yhteistyö eri oppilaitosten välillä. (Kankaanrinta 1992, 9.)

Ammattikorkeakoulut ovat monialaisia, alueellisia korkeakouluja, joiden toiminnassa korostuu yhteys työelämään ja alueelliseen kehittämiseen.

Niiden tehtävä on antaa työelämäpainotteisiin tarpeisiin pohjautuvaa perusopetusta ammatillisiin asiantuntijatehtäviin sekä harjoittaa TKI-toimintaa, joka palvelee opetusta tukien työelämää ja aluekehitystä sekä taiteellista toimintaa. (Kulttuuri- ja opetusministeriö 2017.) Yliopistokirjastot ovat yleisiä tutkimuskirjastoja, joihin on vapaa pääsy myös muilla kuin yliopiston opiskelijoilla. AMK-kirjastot palvelevat ensisijaisesti omien korkeakulujensa ja oppilaitosten opiskelijoita, opettajia sekä alueen työ- ja elinkeinoelämää. Ne ovat myös avoinna kaikille, rajoitetuin palveluin. (TE-palvelut 2013.)

2.1 Ammattikorkeakoulukirjastot

AMK-kirjastojen historia ulottuu 90-luvun alkupuolelle, kun Suomessa aloitettiin ammattikorkeakoulukokeilu. Kirjastopalvelut olivat tuolloin yksi vakinaistamisen kriteereistä. AMK-kirjaston tavoitteena oli ja on tukea kehysorganisaationsa opetusta, opiskelua ja tutkimusta. Kirjaston tehtävänä on antaa opiskelijoille valmiuksia itsenäiseen tiedonhankintaan sekä ohjata ja kannustaa heitä kirjastoaineiston käyttöön opiskeluaikana ja työelämässä sen jälkeen. (Kankaanrinta 1992, 9-10; Niinikangas 1996, 1.)

Vastuu kirjastojen kehittämisestä oli ohjattu ammattikorkeakouluille itselleen, ja kirjasto- ja tietopalveluihin käytettävä määritelty prosenttiosuus vaikutti omalla osuudellaan kirjastojen kohtuullisen tasapuoliseen kehittymiseen.

Vuonna 1996 perustettiin AMK-kirjastotyöryhmä, jota seurasi Ammattikorkeakoulujen kirjastoyhteistyökonsortio eli AMKIT-konsortio vuonna 2001. Perustamissopimuksen allekirjoittivat ammattikorkeakoulujen rehtorit. Konsortion perustamiseen johti yhteinen kirjastojärjestelmähanke, joka edellytti kirjastojen yhteistyön organisointia aiempaa tiiviimmin. (Ohvo, Tahvanainen & Vääntinen 2006.)

Tällä hetkellä (10/2017) AMKIT-konsortion jäsenenä on 23 opetus- ja kulttuuri-ministeriö alaista, osakeyhtiömuotoista ammattikorkeakoulua. Lisäksi Ahvenanmaalla toimii Högskolan på Åland ja sisäministeriön alaisuudessa Poliisi-ammattikorkeakoulu. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2017.)

AMKIT-konsortion tehtävänä on koordinoita ammattikorkeakoulukirjastojen yhteistyötä ja yhteistyöhankkeita sekä toimia linkkinä Opetus- ja kulttuuriministeriöön, kansalliskirjastoon ja muihin yhteistyökumppaneihin.

Konsortion strategiaan 2017–2020 on kirjattu konsortion arvot: yhteisöllisyys, luottamus, osaamisen jakaminen sekä luovuus. Tärkeä kansallisen tason yhteistyömuoto on ammattikorkeakoulukirjastopäivät. (AMKIT-konsortio 2017.)

2.2 Case Ammattikorkeakoulukirjastopäivät

AMK-kirjastopäivät ovat ammattikorkeakoulukirjastolaisten tapahtuma, joita on järjestetty vuodesta 1997. Tosin ajatus AMK-kirjastopäivistä nousi amk-kirjastoja eteenpäin ajavien mieliin jo ennen vuotta 1997. Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun (nyk. Lapin ammattikorkeakoulu) entinen kirjastonjohtaja ja Rovaniemen kaupungin kulttuurijohtaja Marja Widenius muistelee teoksessa *Pohjois-Suomen va. ammattikorkeakoulujen kirjastojen kehittäminen ja yhteistyö yliopistojen ja yleisten kirjastojen kanssa*:

Ammattikorkeakoulujen hankkeet kiinnostavat myös muita ammattikorkeakoulujen kirjastoja. Tulevaisuuden hankkeet tulisi ottaa esille ammattikorkeakoulujen kirjastohenkilökunnan teemapäivillä ja kokouksissa, jotta hankkeita voitaisiin toteuttaa verkkojen avulla laajemminkin. (Widenius & Kytömäki 1994, 14.)

AMK-kirjastopäivät tarjoavat kirjastojen henkilökunnalle mahdollisuuden tavata kesäisissä merkeissä kollegoita muista AMK-kirjastoista, verkostoitua ja kuulla esityksiä mielenkiintoisista alaa koskevista näkökulmista. Tapaamiset ovat vahvistaneet AMK-kirjastojen verkostoitumista ja yhteistä toimintakulttuuria. (AMKIT-konsortio 2017.)

3 YHTEISÖLLISYYS

Suomalaisen Työn Liiton Made By Finland tutkimuksen mukaan työhyvinvoinnin tärkeimmät tekijät ovat hyvä työilmapiiri, motivoiva työ ja mahdollisuus vaikuttaa oman työn sisältöön ja toimenkuvaan. Vastaajista valtaosan mielestä (96 %) jokaisen työntekijän tulee kantaa vastuuta oman työyhteisönsä hyvinvoinnista. Toisaalta 93 prosenttia suomalaisista ja erityisesti naisvastaajaryhmät, ovat sitä mieltä, että organisaatioiden tulee kantaa vastuuta työntekijöidensä hyvinvoinnista myös taloudellisesti vaikeina aikoina.

Suomalainen työ perustuu yhteistyölle ja luottamukselle. Se on hyvinvoinnin lähde, joka pitää meidät maailmankartalla myös seuraavat 100 vuotta. Yhdessä tekeminen ja jakaminen sekä toisten ihmisten auttaminen luovat uusia ideoita ja hyvinvointia, summaa Suomalaisen Työn Liiton tutkimuspäällikkö Jokke Eljala. (Made By Finland 2017.)

Manka ja Larjovuori (2010) kertovat, että suomalaiset eivät voi hyvin työelämässä. Työntekijöillä on yhä enemmän työuupumusta ja lisääntyviä sairauspoissaoloja. Työelämässä pitäisi jaksaa pidempään. Hyvinvoivat työntekijät jaksavat ja tekevät työtään paremmin. Työyhteisön yhteisöllisyys tukee terveyttä, hyvinvointia, oppimista ja tuloksellisuutta. Korkean sosiaalisen pääoman työyhteisöissä työntekijät sairastavat vähemmän ja jäävät myöhemmin eläkkeelle.

Työyhteisön hyvä ilmapiiri onkin tärkein kannuste nykyisessä työpaikassa jatkamiseen – merkittävämpi kuin esimerkiksi mielekkäät työtehtävät tai palkitseminen. Yhteisöllisyys tukee ihmisten välistä kanssakäymistä ja toisistaan välittämistä. Mutta myös terveyttä, hyvinvointia, oppimista ja tuloksellisuutta kuvaavat Paasivaara ja Nikkilä (2010, 12.)

3.1 Yhteisö, sosiaalinen pääoma ja yhteisöllisyys

Yhteisö, sosiaalinen pääoma ja yhteisöllisyys ovat ajankohtaisia käsitteitä, joihin liitetään monenlaisia mielikuvia.

Niitä myös viljellään puheissa paljon, mutta välillä käsitteet sekoittuvat toisiinsa. Tämä johtunee siitä, että ne tavallaan kiertävät sama asiaa ja ovat myös toistensa rinnakkaistermejä.

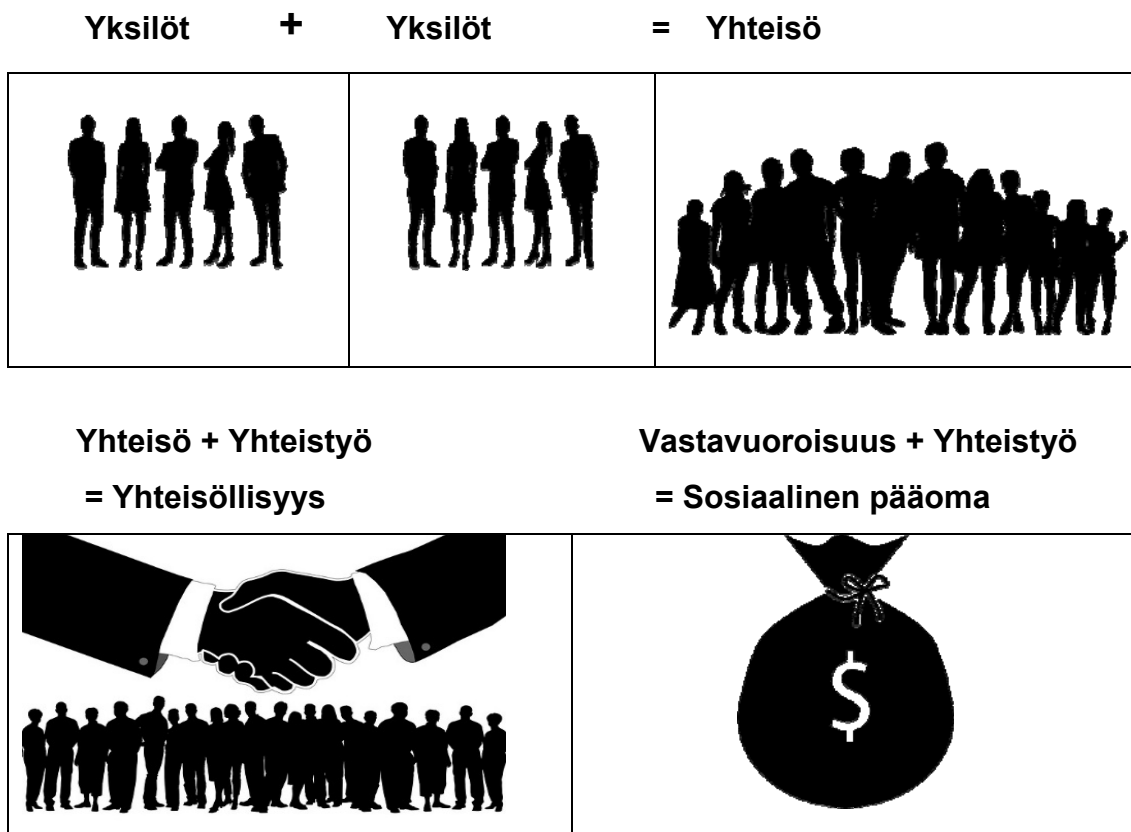
Yhteisö-sana on suomen kielessä johdettu sanasta "yhdistää". Paasivaara ja Nikkilä (2010, 9-10) katsovat tieteellisen keskustelun yhteisöistä ja yhteisöllisyydestä käynnistyneen jo 1800-luvulla saksalaisen tiedemiehen Ferdinand Tönniesin toimesta. Tönnies julkaisi vuonna 1887 teoksen *Gemeinschaft und Gesellschaft* (yhteisö ja yhteiskunta). *Gemeinschaft* on yleensä käännetty yhteisöksi, ja sillä Tönnies tarkoitti yksilöiden ja ryhmien välistä suhdetta, jota luonnehtivat yhteisön arvokkaana pitämät sitoutuminen ja solidaarisuus. Myös Annukka Tapani väitöskirjassaan (2009, 8) sekä Roivainen ja Ranta-Tyrkkö (2016, 10-11) teoksessaan *Yhteisöt ja yhteisösosiaalityön lähtökohdat* ovat päätyneet samaan alkulähteeseen. Yhteisö on ihmisten ryhmittymä ja sosiaalisen pääoman perusta.

Annukka Tapanin (2009, 23) ja Riikka Korkiamäen (2016, 72) mukaan **Sosiaalinen pääoma** käsitteen lanseerasi amerikkalainen koulutarkastaja Lyda Judson Hanifan vuonna 1916 kirjoittaessaan maalaisyhteisöjen sosiaalisesta pääomasta, yhteisöllisyydestä ja sen vaikutuksesta oppimistuloksiin. Englanniksi termi kääntyy *social capital*. Sosiaalinen pääoma ilmenee yhteisinä arvoina, normeina ja luottamuksena sekä arvostuksena ihmisten välillä. Sosiaalista pääomaa syntyy yhdessä tekemisestä ja jaetuista kokemuksista. Sen kehittyminen edellyttää aktiivista toimintaa ja vastavuoroisuutta. (Manka & Larjovuori 2010, 6.)

Yhteisöllisyyden määritelmää ei ole yksituumaisesti saatu ratkaistua. Englanniksi käytetään yleisimmin termiä *sense of community*. Paasivaara ja Nikkilä (2010) sekä Manka ja Larjovuori (2010) ovat kuitenkin hyvin samoilla linjoilla asiasta: yleiskäsitteenä yhteisöllisyyttä käytetään kuvaamaan ihmisten välistä yhteistyötä ja erilaisia yhteistyön muotoja.

Yhteisöllisyys koostuu vuorovaikutuksesta, yhdessä olemisesta, yhdessä tekemisestä ja yhteenkuuluvuudesta. Suhteiden on oltava henkilökohtaisesti merkittäviä kuvaavat Paasivaara ja Nikkilä (2010, 11).

Mankan ja Larjovuoren mielestä (2010, 18) yhteisöllisyys edellyttää reiluuutta, vastavuoroisuutta ja työtoverin auttamista. Aktiivista osallistumista työyhteisön kehittämiseen sekä halua toimia yhteisen hyvän eteen.

Kuva 1. Yhteisö, yhteisöllisyys ja sosiaalinen pääoma.

Itse kuvailisin yhteisöä ihmisten yhteenliittymäksi, hyvinvoinnin lähteeksi. Eläimillä on laumansa ja meillä ihmisillä on yhteisömme. Ihmiselläkin on luontainen tarve kuulua ryhmään. Jotta ihminen voi tuntea itsensä vahvaksi ja kykeneväiseksi toimimaan itsenäisesti, hänen on tiedettävä kuuluvansa johonkin. Paasivaara ja Nikkilä (2010, 21) kuvaavat asian hyvin: yhteisö on yksilön tärkeä voimanlähde ja yhteishenki työyhteisön koossapitävä voima.

Viime aikoina on kirjoitettu paljon yhteisöllisestä asumisesta kuten senioritaloista ja niiden hyvää tekevistä vaikutuksista. Myös kylä- ja kaupunkiyhteisöt, jakamistalous ja yhdessä tekeminen ovat pinnalla. Työuria halutaan pidentää ja yhteisöllisyyteen panostamisen nähdään olevan yksi osatekijä työntekijöiden motiivointiin ja työssäjaksamiseen.

Yhteisöllisyys ei välttämättä ole näkyvää ja kuuluvaa, vaan se voi olla myös äänetöntä ”työpaikan henkeä”, ”yhteistä säveltä” tai ”fiilistä” (Paasivaara & Nikkilä 2010, 21). Positiivinen yhteisöllisyys vahvistaa ihmisten olemassaolon perustaa. Kun yhteisöllisyys on myönteistä, tavoitteellinen toiminta, ihmisten erilaisuus ja vuorovaikutukseen liittyvät ristiriidat voidaan hyväksyä. Yhteisö auttaa jokaista jäsentään toteuttamaan omaa yksilöllisyyttään, ja yksilöiden erilaisuus tuo yhteisöön energiaa, jolla yhteisöllisyyttä voidaan rakentaa. (Paasivaara & Nikkilä 2010, 5).

Sosiaalista pääomaa edistää hyvä johtaminen ja työyhteisön selkeät pelisäännöt. Sosiaalista pääomaa kannattaa tietoisesti kehittää ja vaalia työyhteisössä. (Manka & Larjovuori 2010, 6). Yhteisöllisyys vahvistaa tavoitteiden saavuttamista ja on kasaantuvaa. Sosiaalinen pääoma kasvaa, kun sitä käytetään. (Manka & Larjovuori 2010, 9).

3.2 Ammattikorkeakoulukirjastoyhteisö

Ammattikorkeakoulukirjastojen historiaa

Ammattikorkeakoulukirjastot syntyivät arkisen työn ohessa, keskinäisessä kilpailutilanteessa, usein lähes amatöörivoimin. (Niinikangas 1996, 6).

Anneli Kankaanrinnan (1992, 15–19) mukaan 90-luvulla noin neljäsosassa oppilaitoksia kirjasto oli hoidettu päätoimisen kirjastotietopalvelualan koulutuksen saaneen henkilön avulla. Suurin osa oppilaitoksista oli järjestänyt kirjasto- ja tietopalvelun hoidon opettajiensa varaan, joista vain murto-osalla oli kirjastoalan koulutusta. Myös vahtimestarit, apulaiskanslistit, oppilaat tai jopa asuntolanhoitajat tekivät kirjastotöitä. Toimintojen organisoimiseksi ja kehittämiseksi tarvittiin pätevää työvoimaa ja riittävät resurssit.

Liisa Niinikankaan selvityksen *Uudesta kirjastosta ammattikorkeakoulun ylpeys* mukaan ammattikorkeakoulukirjastohenkilöstön jatko- ja täydennyskoulutuksen läpäiseviä elementtejä olivat pedagoginen osaaminen, tiedon hankinta osana opetussuunnitelmaa, ammatillinen identiteetti, tiedonhankinnan opetus ja ohjaaminen, informaatiotekniikan ja tietoverkkojen sisältöjen hallinta sekä yhteistyö ja tiimit. (Niinikangas 1996, 19–20.)

Kirjastonjohtajat Sirkku Blinnikka ja Marja Widenius kertoivat kymmenensillä AMK-kirjastopäivillä puheenvuorossaan kirjastojen historiasta Itä-Suomen yliopiston kirjastonjohtajan (ent. AMK-kirjastolainen), Jarmo Saartin todenneen seuraavaa AMK-kirjastojen kehityksestä

Oppilaitoksissa jo pitkään vaikuttaneiden, oman alansa asiantuntijoiden rinnalle rekrytoitiinkin pääasiassa nuorta, tuoreen kirjastotalan koulutuksen saanutta väkeä. Samalla kirjaston vanhat työntekijät saivat täydennyskoulutusta. Ammattikorkeakoulut olivat ihan teellinen ympäristö tehdä jotain aivan uutta. (Koponen & Tuohino & Viiri & Koivumaa 2006, 24–25.)

Moniammatillinen asiantuntijayhteisö

Nykyisin AMK-kirjastoissa työskentelevien työtehtävät ovat alan asiantuntijatehtäviä, joita leimaa moniammatillinen tiimityö, verkostoituminen ja kansallinen yhteistyö. AMK-kirjastossa työskentelevillä on vastuu ammattitaitonsa jatkuvasta kehittämisestä sekä uusien työntekijöiden perehdyttämisestä ammattikäyttöön. (Sinikara 2007, 96.) Pienenevät henkilöstöresurssit vaativat taitoa hallita useita eri työtehtäviä ja erikoistumisalueita. Henkilöstön rekrytoinnissa ja koulutuksessa painotetaan pedagogisia taitoja, atk- ja verkkoympäristön tietämystä, kielitaitoa, vuorovaikutus- ja viestintätaitoja sekä koulutusalaakohtaista substanssiosaamista osana kirjasto- ja informaatioalan asiantuntemusta. (AMKIT-strategia 2004–2007.) Samassa työyhteisössä voi työskennellä kirjastoammatillisen koulutuksen saaneiden lisäksi vaikkapa sovellus- ja tietojärjestelmäasiantuntijoita, pedagogeja sekä viestinnän ammattilaisia. (Hyvönen 2006, 7).

Hyvä esimerkki on oma työyhteisöni, Jyväskylän ammattikorkeakoulun kirjasto. Työyhteisössäni työskentelevistä melkein kaikilla on kirjasto- ja informaatioalan koulutus, yhteisössäni työskentelee myös graafinen suunnittelija sekä julkaisukoordinaattori.

Substanssiosaamisen lisäksi työntekijöillä on valtava määrä kompetenssiosaamista esimerkiksi viestinnän, liiketalouden, kielten, metsätieteiden, ruokapalveluiden, musiikin sekä palveluluiden tuottamisen ja johtamisen aloilta.

Erilaiset koulutustaustat

Kirjastoalalle voi opiskella sekä keskiasteella että korkea-asteella.

Lakisääteiset kelpoisuusvaatimukset koskevat vain kunnallista kirjastolaitosta mutta on aika yleistä, että muillakin kirjastosektoreilla edellytetään työntekijöiltä kirjastoammatillista pätevyyttä. Ei ole olemassa suoraa "kirjastonhoitajaksi" tai "informaatikoksi" pätevöittävää koulutusta. Kirjastoasetus asettaa tällaisia tehtäväkohtaisia kelpoisuusvaatimuksia ainoastaan johtotehtäviin valittaville. Oleellisempaa on, että 70 prosentilla henkilöstöstä on tarvittava koulutustaso. (Valtioneuvoston asetus kirjastoista 406/2013.)

Toisen asteen ammatillisissa oppilaitoksissa voi suorittaa liiketalouden perustutkinnon suuntautuen tieto- ja kirjastopalveluihin. Tutkintonimike on merkonomi. Perustutkinnon voi suorittaa myös näyttötutkintona, joka on erityisesti aikuisille suunniteltu joustava tutkinnon suorittamistapa. Näyttötutkintona voidaan suorittaa myös tieto- ja kirjastopalvelujen ammattitutkinto. Myös oppisopimuskoulutus tarjoaa mahdollisuuden kouluttautua alalle.

Kirjastoalan kelpoisuusvaatimus on ammatillinen perustutkinto, johon sisältyvät tai jonka lisäksi on suoritettu vähintään 35 opintopisteen laajuiset kirjasto- ja informaatioalan opinnot. Työnimike ammattikorkeakoulukirjastossa on yleensä tietopalveluassistentti, tietopalvelusihteeri tai kirjastoassistentti.

Myös ammattikorkeakouluissa voi opiskella kirjasto- ja tietopalvelua. Tutkintonimike on liiketalouden ammattikorkeakoulututkinto tradenomi (AMK). Kirjastoalan kelpoisuusvaatimus on ammattikorkeakoulussa suoritettu korkeakoulututkinto, johon sisältyvät tai jonka lisäksi on suoritettu vähintään 60 opintopisteen laajuiset korkeakoulutasoiset kirjasto- ja informaatioalan opinnot. Työnimike ammattikorkeakoulukirjastossa on yleensä kirjastonhoitaja.

Ammattikorkeakoulussa voi myös opiskella ylemmän AMK – tutkinnon, joka antaa saman kelpoisuuden tehtäviin kuin yliopistossa suoritettu ylempi korkeakoulututkinto.

Yliopistoissa voi opiskella informaatiotutkimusta. Alempi korkeakoulututkinto on humanististen tieteiden kandidaatti, ja ylempi korkeakoulututkinto on filosofian maisteri. Kirjastoalan kelpoisuusvaatimus on yliopistossa suoritettu korkeakoulututkinto, johon sisältyvät tai jonka lisäksi on suoritettu vähintään 60 opintopisteen laajuiset korkeakoulutasoiset kirjasto- ja informaatioalan opinnot. Työnimike ammattikorkeakoulukirjastossa on yleensä informaattikko. (Ammattinetti 2017.)

Muuttuvat henkilöstöresurssit

Ammattikorkeakoulukirjastojen henkilöstömäärä on vaihdellut vuosien aikana alkuvaiheen vähäisestä määrästä 2000-luvun puolen välin yli 400 työntekijään. 2010-luvulle tultaessa henkilöstömäärä on lähtenyt laskuun. (Kaipainen 2016, 53). Tieteellisten kirjastojen tilastotietokannan (2016) mukaan AMK-kirjastoissa on 88 toimipistettä, joissa työskenteli vuoden 2016 lopussa 292 henkilöä. Kirjastoissa työskentelee kirjastoammattillista henkilökuntaa 277,90 (htv), joista ylempään korkeakoulututkinnon suorittaneita 147,80 (htv). Muita asiantuntijoita kirjastossa työskentelee 4,94 (htv) sekä muuta kirjastohenkilökuntaa 2,59 (htv). (Tieteellisten kirjastojen yhteistilasto 2017.)

Yhteinen arvomaailma

Arvomaailmaltaan samantyyppiset ihmiset hakeutuvat kirjastoalalle töihin kertoo Helsingin yliopiston kirjaston entinen ylikirjastonhoitaja, professori Kaisa Sinikara (2007) teologian väitöskirjassaan *Ammatti, ihminen ja maailmankuva murroksessa - Tutkimus yliopistokirjastoista ja kirjastonhoitajista tietoyhteiskunta-kaudella 1970–2005*. Tätä tutkimusta voi hyvinkin peilata ammattikorkeakoulukirjastoihin, koska ihmiset työskentelevät tiedekirjastoissa ristiin.

Oleellista on työtovereille osoitettu arvostus ja tuki sekä demokraattinen johtaminen. Asiakaspalvelussa avainarvoiksi määritellään luottamuksellisuus, puolueettomuus ja tasa-arvoisuus. Oman alan moraalijärjestyksen omaksuminen on keskeinen osa sosiaalistumista tietyn ammattiryhmän kulttuuriin ja jäsenyyteen. Periaatteet määrittelevät eräitä kirjastotyön yhteiskunnallisia ja yhteisöllisiä ydinarvoja. Kirjaston tulee edistää vapaata, monipuolista ja moniarvoista tiedonkulkua ja tiedon saatavuutta. (Sinikara 2007, 94–96.)

Yhteisöllisyys kuuluu kielessä, ammattiyhteisössä puhutaan omaa ammattislangia (Paasivaara & Nikkilä 2010, 17). AMK-kirjastohenkilöstön yhteisenä foorumina toimivat sähköpostilistat, AMK-kirjastopäivät sekä vuodesta 1999 alkaen oma lehti, Kreodi. Myös kirjastojärjestöillä on ollut tärkeä rooli kirjastojen kehittämisessä. Ne ovat muokanneet kirjastoalan yhteistä maailmankuvaa, arvoja ja identiteettiä sekä vahvistaneet verkostoja. Seurojen julkaisemat lehdet ovat välittäneet uutta tietoa, mutta myös mahdollistaneet keskustelua perusarvoista ja kirjastohenkilöstön identiteetistä. (Sinikara 2007, 94.)

AMK-kirjastoyhteisö muodostuu moniammatillisista asiantuntijoista, joilla on samankaltainen arvomaailma. Vaikkakin toimipisteitä on useita, perustehtävä niissä on sama. Yhteisön jäsenet kokevat kuuluvansa yhteen ja osaamista sekä tukea jaetaan yli toimipisterajojen.

3.3 Yhteisöllisyyteen vaikuttaminen

Mistä on yhteisöllisyys tehty?

Ihmisistä

Vuorovaikutuksesta

Yhdessä tekemisestä

Yhdessä olemisesta

Luottamuksesta

Yhteenkuuluvuudesta

Niistä on yhteisöllisyys tehty.

(Paasivaara & Nikkilä 2010; Manka & Larjovuori 2013.)

Ammatti-identiteetin ylläpitämisen ja kehittymisen ehto on ammatillinen yhteisö. Yhteisille ammatillisille keskusteluille olisi raivattava aikaa ja tilaa. (Onnismaa & Gardemaister 2009, 77.) Ilman keskustelua ei ole **vuorovaikutusta**.

Työyhteisö ja sosiaalinen kanssakäyminen työpaikalla kuuluvat myös tärkeimpiin työhyvinvointiin vaikuttaviin tekijöihin. Positiivinen keskustelukulttuuri on demokraattisessa hengessä ja yhteisöllisesti toteuttavan kehittämistyön kantava voima kiteyttää Margaretha Ullström (2012, 52) kirjassaan *Keskusteluja kirjastossa. Keskustelu kirjastotyön välineenä*. Henkilöstömäärän vähentyessä mahdollisuudet luonnolliseen kokemustenvaihtoon AMK-kirjastoalalla ovat heikentyneet. Kuinka kehittää toimintaa, jos ei saa aikaan kunnollista keskustelua ja reflektointia?

Alkuvuosien kirjastojen tiivis yhteistyö ja valtakunnallinen verkottuminen ovat olleet pysyvä toimintatapa. Kenties merkittävin tekijä toimivan strategisen kumppanuuden aikaansaamiseksi on luottamus. Samalla kun kirjastot luovuttavat omaa ydinosaa muille käyttöönsä, ne hyötyvät muiden ydinosasta. (Hyvönen 2006, 13.)

Yhteiset tehtävät ja tavoitteet

Yhteisöllisyys kuvastaa hyvin työyhteisön henkistä tilaa, hyvinvointia, ja se on jatkuvassa muutoksessa. Hyvin toimivassa työyhteisössä täytyy olla joku perustehtävä, jonka kaikki tietävät ja suuntaavat sitä kohti. Kun työyhteisöllä on tiedossaan ja hallussaan perustehtävä, pystyy se tunnistamaan ja toteuttamaan muutostarpeen. (Paasivaara & Nikkilä 2010, 31.) Samaa mieltä yhteisen tehtävän, tavoitteen tärkeydestä ovat myös Manka ja Larjovuori (2010, 35): Työyhteisöissä on tärkeää löytää yhteisiä positiivisia tavoitteita, joita kohti voidaan yhdessä ponnistella. Työyhteisössä on myös hyvä keskustella tavoitteista ja miettiä, miksi niihin kannattaa pyrkiä. Yhdessä etsitään toimivia ja tehokkaita ratkaisuja ja tehdään selkeitä toimintasuunnitelmia. Kajanoja (2009, 169) lisäksi muistuttaa, että työntekijöiden olisi aika ajoin hyvä esitellä töitään ja niiden tuloksia koko yhteisölle yhteisen keskustelun edistämiseksi.

Yhteisen keskustelun synnyttäminen työyhteisön tulevista tehtävistä ei ole aina helppoa. Se vaatii esimiehiltä sitkeyttä, mutta se on aivan olennaista. Sillä se saa aikaan synergiaa ja oivalluksia. Se uudistaa. Ilman tätä keskustelua ei ole oikeaa, toimivaa työyhteisöä. (Kajanoja 2009, 169.)

Yhteisöllisyyden puute on Jouko Kajanojan (2009, 180) mukaan asiantuntijaorganisaatioiden polttavin ongelma ja yhteisöllisyyden rakentaminen johtamisen vaativin tehtävä.

Yhteisöllisyyttä tukevat uudistusmielisyys, vapaus toimia ja salliva ilmapiiri. Uudistusmielisyys ilmenee muutosvalmiutena ja haluna oppia uutta. Koko työyhteisön kehittäminen on yhteisöllistä oppimista, mikä tarkoittaa, että työyhteisössä opitaan yhdessä asioita koko yhteisön kehittämiseksi. Oppimisen edellytyksenä on aktiivinen vuorovaikutus. (Paasivaara & Nikkilä (2010, 17-18.)

Samoilla linjoilla on myös Markku Silvennoinen kirjassaan *Löydä aarteesi. Verkostoidu!* (2008, 113). Voidakseen saada tukea verkostoitumisesta esimiesten ja johdettavien kesken on vallittava luottamuksen ilmapiiri. Se merkitsee sitä, että kaikilla osapuolilla on mahdollisimman kirkkaana mielessään yhteisön tavoitteet ja yhteiset toimintaperiaatteet, joiden mukaan ihmisillä on mahdollisimman vapaat kädet toimia. Samalla tuetaan henkilöstön omaehtoista kehittämistoimintaa – saavathan asiantuntijat verkostojensa avulla koko ajan käyttöönsä tietoa oman alan ja mielellään muidenkin alojen viimeaikaisesta kehityksestä. Parhaimmillaan syntyy ideoiden ilotulitusta ja uusia luovia ratkaisuja.

Manka ja Larjovuori (2013, 35) vahvistavat saman. Ratkaisukeskeisesti toimivassa työyhteisössä kysytään, miten asioiden haluttaisiin olevan? Tällainen työskentelytapa auttaa kehittämään työhyvinvointia etsimällä kehitettävälle asialle yhteinen tavoite. Työyhteisön vahvuuksista ja aiemmista onnistumisista haetaan voimavaroja tavoitteen työstämiseen.

Luottamuksellinen työilmapiiri

Luottamuksen rakentumisen keskeisimpiä rakennusaineiksia ovat usko yhdessäolon hyödyllisyydestä sekä avun ja tuen saamisen varmuudesta.

Kaikki työyhteisön jäsenet kokevat olevansa samassa veneessä yhteistä etua tavoittelemassa. Hyvässä ja tiiviissä vuorovaikutussuhteessa opitaan tuntemaan toistensa toimintatavat. Voimavarat eivät kulu tiedon salailuun ja selän takana puhumiseen. (Manka & Larjovuori 2010, 4.)

Sinikara (2007, 123) kertoo kirjastotyössä tapahtuneiden muutosten hävittäneen keskeisiä motivaatiotekijöitä, työn iloa ja yhteishenkeä sekä lisänneen kilpailua. Työn merkityksen ja sisällön katoaminen liitetään yhteisöllisen hengen katoamiseen.

Arvostuksen saaminen

Työntekijän ylpeys omasta työstään ja työyhteisöstään kasvaa, kun työntekijä tietää, että hänen työtään arvostetaan ja se on ainutlaatuisen merkityksellistä työyksikölle. Tätä tukee johdon antama tunnustus sekä hyvästä työstä että omalla alalla saavutettu maine. Kun on ylpeä omasta työpaikastaan, kokee myös työpanoksensa tärkeäksi. (Paasivaara & Nikkilä 2010, 21.)

Kirjastohenkilökunnalla on yleensä vahvat arvot, joista oikeidenmukaisuus ja tasa-arvoisuus asettavat vahvoja odotuksia myös kirjastonjohtajille. Johtajilta odotetaan oikeudenmukaisuutta ja kaikkien työntekijöiden tasapuolista kohtelua ja palkitsemista. Erityisesti ne kirjastolaiset, jotka olivat sitoutuneet työhönsä ja kehittäneet omaa osaamistaan kokivat raskaimmin epäoikeudenmukaisuuden tunteita, jos he jäivät vaille palkitsevia ja kiinnostavia uusia tehtäviä kirjoittaa Sinikara. Oikeudenmukaisuus liittyy myös vahvasti kirjastojen palkkauskysymyksiin. Toinen arvoloukkaus on se, että henkilö ei saa esimieheltä pyytämänsä tukea koulutusta tarvitessaan. (Sinikara 2007, 170.)

AMK-kirjaston yhteisöllisyyteen ovat vaikuttaneet ja vaikuttavat monet eri osatekijät, kuten yhteinen tahtotila, halu tehdä yhteistyötä ja verkostoitua.

Maantieteellisesti hajallaan olevat AMK-kirjastojen toimipisteet ja monilla eri aloilla toimiminen tuovat oman haasteensa yhteisöllistymiseen niin paikallisesti kuin valtakunnallisesti. Mutta jos on tahtoa, niin välimatka ei ole este.

Ammattikorkeakoulukirjastot ovat halunneet olla dynaamisia työyhteisöjä, joissa on tiiviisti seurattu niin oman alan kuin toimintaympäristönkin kehitystä. (Hyvönen 2006, 7).

AMK-kirjastopäivien suurinta antia ovat kohtaamiset kollegoiden kanssa, yhdessä tekemisen sanoma ja ilo yhteistyöstä. Ammattikorkeakoulukirjastojen henkilöstömäärä on niin pieni, että ihmiset tuntevat toisensa. Työskentelemme saman asian äärellä, joten miksi emme työskentelisi myös yli organisaatorajojen. Tässä piilee voimavara ja selviytymisen lähtökohta. (Laakkonen 2014, 25.)

4 TAPAHTUMASUUNNITTELU

Tapahtumat ovat parhaimmillaan kuin suuria tarinoita. Hyvässä tarinassa on juoni, yllätyksellisyyttä, onnellinen loppu sekä osuvat näyttelijävalinnat, ja tarina joka vie mukanaan. Tästä on kyse myös tapahtumassa. Juoni on se punainen lanka ja idea, jonka ympärille tapahtuma on rakennettu. Idean mukaan on valittu tapahtumapaikka ja esiintyjät sekä oivaltavat sisällöt. Onnistuneessa tapahtumassa on kohderyhmää ilahduttavaa yllätyksellisyyttä, yksityiskohtia sekä erinomaisesti tapahtuman tavoitetta toteuttavat isännät. (Vallo & Häyrinen 2016, 127.)

Suomalaisilta tapahtuma-alan vaikuttajilta kysyttiin vuonna 2015 tapahtuma-alan trendeistä. Silloin ne olivat tulossa, nyt ne ovat jo normaalia toimintaa.

Asiakaskokemus nousi kyselyssä megatrendiksi.

Tapahtumaan osallistuminen ei ole mikään itsestänselvyys, vaan tapahtumalla on oltava jotain annettavaa osallistujalle. Tapahtuman täytyy olla elämys, ei enempää, eikä vähempää.

Tapahtumien trendit äänimäärien mukaisessa järjestyksessä:

1. Digitaaliset elementit / Personoitu osallistumiskokemus / Vuorovaikutus
2. Elämyksellisyys
3. Ekologisuus / Monikanavaisuus / Osallistaminen / PopUp-tapahtumat
4. Kysymykset ja kommentointi mobiililaitteilla / Sisältömarkkinointi / Sosiaalisen median hyödyntäminen / Yhteiskehittäminen
5. 3d-visualisointi / Joukkoistaminen / Pelillistäminen / Tapahtuma-aplikaatiot / Tapahtumien konseptointi / Teematapahtumat / Terveellinen ruoka / Ulkomaiset huippupuhujat / Verkostoituminen / Videot markkinoinnissa
6. Analytiikka / Inbound-markkinointi / Juonnettu webcast / Lähiruoka / Markkinoinnin automaatio / QR-koodien hyödyntäminen / Sponsorointi / Vieraiden tunnistaminen ja sisällön personointi / Webinaari

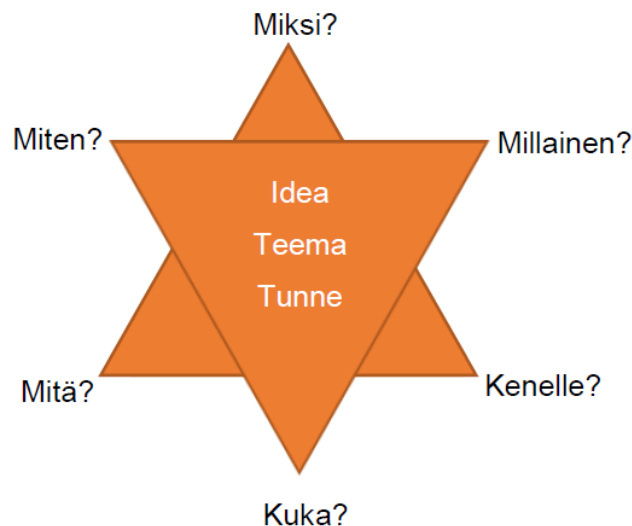
Kuva 2. Tapahtumien-trendibarometri. (Tapahtumatekijät 2015.)

Yhteisöllisessä tapahtumassa osallistujien rooli on kaikista aktiivisin ja osallistajat ovat koko ajan vuorovaikutussuhteessa toisiinsa.

Osallistujat osallistuvat tapahtuman kulkuun: tapahtuma muokkaantuu ja kehittyy osallistujien vuorovaikutuksen seurauksena. Kaikki osallistujat ovat yhdessä ja tasavertaisesti tekemässä kokemuksesta merkityksellistä juuri heille. (Catani 2017, 24.)

4.1 Tapahtumasuunnittelu

Tapahtuman järjestämisessä voidaan käyttää apuna tähteä, joka koostuu kahdesta limittäisestä kolmiosta: Toinen on strateginen ja toinen operatiivinen. Kummassakin kolmiossa on kolme kysymystä, joihin vastaukset pitäisi olla selvillä jo ennen tapahtuman suunnittelun aloittamista. (Vallo & Häyrinen 2016, 121.)

Kuva 3. Onnistuneen tapahtuman tähti. (Vallo & Häyrinen 2016, 121.)

Strategisen kolmion kysymykset ovat kohdentamista ja viestintää.

Miksi tapahtuma järjestetään?
 Kenelle tapahtuma järjestetään?
 Mitä järjestetään?
 Missä ja milloin?

Operatiivisen kolmion kysymykset ovat tapahtuman tuottamista.

Miten tapahtuma järjestetään?
 Millainen on tapahtuman ohjelma ja sisältö?
 Kuka toimii isäntänä?

Tapahtuma on prosessi, jossa on kolme vaihetta: suunnittelu-, toteutus- ja jälkimarkkinointivaihe (Vallo & Häyrinen 2016, 125.)

4.1.1 Suunnitteluvaihe

Työryhmän valinta Päivämäärän lukkoon lyöminen Sähköinen paikka tapahtuma-suunnittelulle	Teeman valinta Ohjelma Puhujat, esiintyjät Aikataulutus Juontajien ja isäntien valinta Työpaja
--	---

Tapahtuman ohjelma ja sisältö riippuvat muun muassa tavoitteista, kohderyhmästä ja halutusta viestistä. Sisältöä suunnitellessa tärkeintä on ottaa huomioon kohderyhmä. Tapahtumanjärjestäjän tulee tuntee osallistujat riittävän hyvin, jotta ohjelmaa voidaan muokata kohderyhmälle sopivaksi. (Vallo & Häyrinen 2016, 126.)

Hyvässä esityksessä on selkeä teema, asenne ja jokin näkökulma, josta asioita tarkastellaan tai tulkitaan. Näkemys voi olla myös uusia ovia avaava, pohdiskeleva, jopa opettavainen sekä olennaista alleviivaava. Se sisältää tulkintaa ja eläytymistä ja ehkä jopa hulluttelua sekä yllättäviä käänteitä. (Rantanen 2016, 135–137.)

Isännällä on merkittävä rooli itse tapahtumassa. Hänen on tehtävä vaikutus kohdeyleisöön. Isännällä on mahdollisuus joko pelastaa ja pilata tunnelma. Myöskään yksi isäntä ei riitä sadalle vieraille vaan heitä on oltava useita. (Vallo 2009, 45–46.)

Budjetointi Tilavaraukset: kokoustilat, iltajuhlatila Ruoka, virkistystuotteet	www-sivut Markkinointi ja viestintä Sähköinen ilmoittautuminen Hotelli kiintiöt
--	--

Sopivan tapahtumatilan valitseminen on tärkeää, sillä isännät ja osallistujat eivät kommunikoi vain keskenään, vaan he kommunikoivat myös tilan kanssa. Tilavalinnoilla vaikutetaan tunnelmaan, sillä tila tulee määrittelemään, miten osallistujat kommunikoivat keskenään. (Catani 2017, 45.)

Tapahtumaviestinnän tärkeimmät tavoitteet ovat potentiaalisten osallistujien houkuttelemisen, informaation jakaminen heille sekä aktiivinen vuoropuhelu. Vuorovaikutus osallistujan kanssa alkaa siitä, kun kutsu kilahtaa hänen sähköpostiinsa ja jatkuu vielä pitkään tapahtuman jälkeenkin. (Catani 2017, 30.)

Musiikki	Turvallisuus
Valaistus	Luvat
Somistus	Tekniikan sujuvuus
Yritysyhteistyö ja näytteilleasettajat	Logistiikka
	Osallistujakassien materiaalit

Turvallisuuden on oltava kunnossa ja vastuu turvallisuudesta on aina järjestäjällä. Laki edellyttää pelastus- ja turvallisuussuunnitelmia. Yleisötapahtuman pelastussuunnitelma tulee laatia, kun tapahtumaan arvioidaan saapuvan vähintään 200 henkeä. (Vallo & Häyrinen 2016, 216–217.)

4.1.2 Toteutusvaihe

Osallistujakassien täyttö	Media
Nimikyltit	Viestintä

Rakennusvaihe	Näytteilleasettajien osastojen kokoaminen
Tilojen somistaminen	Tekniikan toimivuus
Opastekyltit	
Ilmoittautumispisteen organisointi	

Lahjat esiintyjille Palkinnot	Palautteen kerääminen
----------------------------------	-----------------------

4.1.3 Jälkimarkkinointi

Tapahtuman jatkaminen sosiaalisessa mediassa Kiitokset asianomaisille Kuvien jakaminen Palautteiden työstäminen Tapahtuman purku
--

Palautekyselyn toimivuus on tärkeää. Pitkät nettikyselyt vesittävät tapahtuman jälkeisen hyvän fiiliksen ja liian monimutkaisten linkkien takana olevat kysymyslistat saattavat olla täysin väärä kommunikaatiomuoto muistuttaa Catani (2017, 125.) Kerätystä palautteesta tapahtumanjärjestäjä kokoaa yhteenvedon, analysoi sen ja oppii siitä, tarkentavat Vallo ja Häyrinen (2016, 220).

Hyvässä tapahtumassa tunnelma, ohjelman sujuvuus, elämykset ja osallistujien vuorovaikutus ovat tasapainossa. Tapahtuma kulkee omalla painollaan eteenpäin ja ihmiset viihtyvät toistensa seurassa, nauttien ohjelmasta. Kaikki osat alueet kuuluvat luontevasti yhteen, ilman että joku nousee silmiinpistävästi esiin.

4.2 Maslown tarvehierarkia tapahtumasuunnittelussa

AMK-kirjastopäivien suunnittelussa voidaan hyödyntää hyvin Abraham Maslown tarvehierarkiaa 40-luvulta. Teoria ihmisten motivaatiosta perustuu ihmisten tarpeisiin. Monet tuntevat viisiportaisen mallin, mutta Maslow lisäsi perusmalliin vielä kolme kohtaa myöhemmin.

Juuri näiden kolme kohdan kanssa tämä teoria soveltuu hyvin yhteisöllisten koulutuspäivien tapahtumasuunnittelun pohjaksi: kun näihin tarpeisiin vastataan, osallistuja kokee tapahtuman onnistuneeksi.

Kuva 4. Maslowin tarvehierarkia

Pyramidin pohjimmaisesti eli **fysiologiset tarpeet sekä turvallisuuden tarve** ovat osallistujan välttämättömimmät tarpeet, jotka ovat tapahtuman kannalta ehdottomia vähimmäisvaatimuksia. Alemman tason tarpeet täytyy olla tyydytetyt, jotta osallistuja pystyy nauttimaan itse tapahtumasta. Kun osallistujalla on kaikki tarvittava selviytymiseen ja mukavaan oloon, hän alkaa kaivata ihmiskontakteja ja keskusteluja. Osallistuja haluaa kokea olevansa tärkeä ja tarpeellinen osa yhteisöään. Tämä perustuu hänen **yhteenkuuluvuuden ja arvostuksen tarpeeseensa**. Jos osallistuja ei koe kuuluvansa yhteisöön eikä saa tarvittavia ihmiskontakteja, hän ei koe viihtyvänsä.

Nämä neljä tarvetta ovat osallistujan perustarpeet. Seuraavat neljä luokitellaan osallistujan kasvutarpeiksi. Kaikki osallistajat eivät koe tarvetta saada ylempien tasojen tarpeitaan tyydytetyksi vaan hänelle riittää, että perustarpeet ovat kunnossa. (Huizinga 1970, 21–24; Maslow 1987, 15–25.)

Suurimmalla osalla osallistujista on kuitenkin tarve sekä saada tietoa että oppia uutta **kognitiivisten tarpeidensa vuoksi**. Päivien annin täytyy vastata kohdeyleisönsä tarpeita ja kiinnostusta. Osallistujalle ei ole myöskään samantekevää miltä tilassa näyttää tai millainen yleisfiilis on. Tilan viihtyvyyden ja paikan tunnelman sekä järjestelyiden toimivuuden täytyy vastata hänen **esteettisiin tarpeisiinsa**. (Huizinga 1970, 21–24; Maslow & Lowry 1979.)

Itsensä toteuttamisen tarve kuvaa osallistujan tarvetta kasvamiseen ja kehittymiseen sekä omien vahvuuksien löytämiseen. (Huizinga 1970, 21–24; Maslow 1987, 15–25.)

Lopuksi, kirsikkana kakun päällä on **itsensä ylittämisen tarve**, mikä voidaan nähdä yhteisöllisyyden perustana. Halutaan tukea ja auttaa toisia yhteisön jäseniä löytämään omat vahvuutensa ja kehittymään. (Maslow & Lowry 1979.)

5 TUTKIMUSMENETELMÄT

Tapaustutkimus soveltuu hyvin tutkimuksen lähestymistavaksi, kun halutaan ymmärtää syvällisesti tutkimuksen kohdetta, tuottaa kehittämissuhteita – ja ideoita. Se mahdollistaa tilan antamisen ilmiön monimuotoisuudelle. Tapaustutkimus tuottaa tietoa nykyajassa tapahtuvasta ilmiöstä sen todellisessa tilanteessa ja toimintaympäristössä. Tapaustutkimuksessa vastataan kysymyksiin: kuinka? miten? tai miksi? (Ojasalo & Moilanen & Ritalahti 2014, 52.)

Tapaustutkimuksessa käytetään tyypillisesti useita menetelmiä, jotta kuva tutkitavasta tapauksesta olisi syvälinen, monipuolinen ja kokonaisvaltainen. Tutkimuksen voi tehdä niin määrällisin kuin laadullisin menetelmin tai niitä yhdistelemällä. Erilaisia haastatteluja käytetään usein tiedonkeruumenetelmänä tapaustutkimuksessa, mikä johtuu siitä, että kaikista parhaiten tapausta ja ilmiötä osaavat kuvailla sen toimijat eli asiantuntijat. Mahdollista on hyödyntää myös esimerkiksi määrällisiä kyselytutkimuksia ja analysoida valmiita kirjallisia aineistoja. (Ojasalo ym. 2014, 55.)

Tässä työssä käytettiin ammattikorkeakoulukirjastojen johtajille suunnattua lomakekyselyä yhteisöllisyyden tärkeyden ymmärtämiseksi. Kysely toteutettiin kirjastonjohtajien kesäpäivillä Jyväskylässä. Laadullisen kyselystä tekee se, että kysely teetettiin pienelle valikoidulle vastaajaotannalle eli kirjastonjohtajille. Heille jaettiin paperiset kyselylomakkeet täytettäväksi. Kysymykset olivat kaikille samat ja samassa järjestyksessä, mutta kysely perustui avoimiin vastauksiin, jotta saataisiin kirjastonjohtajien käsityksiä ja ajatuksia AMK-kirjastoyhteisöstä, AMK-kirjastopäivistä ja yhteisöllisyydestä. Kysymykset olivat seuraavat:

- Mitä AMK-kirjastolaisuus tarkoittaa?
- Miten AMK-kirjastopäivät edistävät AMK-kirjastoalan yhteisöllisyyttä?
- Miten yhteisöllisyyttä voisi heidän mielestään kehittää ja ylläpitää AMK-kirjastopäivillä?

Vastauksia saatiin 12 kappaletta. Kirjastonjohtajia on 25 henkilöä eli vastausprosentti oli 48 %. Alle puolet kirjastonjohtajista vastasi kyselyyn.

Kirjoitin vastaukset puhtaaksi mahdollisimman tarkasti Webropol – ohjelmaan analysoidakseni vastauksia sanapilven avulla. Näin sain selville yleisemmin käytetyt termit. Kyselylomake löytyy liitteistä. (Liite 1.)

Määrällisenä aineistona oli AMK-kirjastopäivien kävijäpalautekysely vuodelta 2016. Kysely oli toteutettu lomakekyselynä Google docks -työkalun avulla ja se oli lähetetty sähköpostitse kaikille ilmoittautuneille eli 151 henkilölle. Kyselyyn vastasi 62 henkilöä eli vastausprosentti oli 42 %. Tämän perusteella 58 % osallistujien tuntemuksista jäi mysteeriksi. Kyselylomake löytyy liitteistä. (Liite 2.)

Minulla oli käytettävissäni ainoastaan kävijäpalautekyselyn sanalliset palautteet eikä kyselyn metadataa. Tarkastelin sanallisia palautteita yhteisöllisyyden näkökannalta, vaikka kyselyssä ei ollut suoranaisesti kysytty yhteisöllisyydestä. Pidinkin kuitenkin mielessäni tutkimuskysymykset ja peilasinkin tietopohjassa kerättyä teoriaa yhteisöllisyyden muodostumisesta sekä siihen vaikuttavista tekijöistä. Etsin tapahtumasuunnitteluun rakennusaineiksia, jotka vaikuttavat yhteisöllisyyden vahvistamiseen ja vahvistumiseen.

Ojasalo ym. mukaan (2014, 54) tapaustutkimuksessa lähdetään yleensä liik-
keelle tutkittavasta tapauksesta. Tässä työssä aloitin toimintaympäristöstä sekä
itse tapauksesta, siirtyen teoreettiseen viitekehykseen. Siitä jatkoin aineiston
analysointiin. Yhdistin aineiston pohjalta saadut ajatukset ja kehittämiskohteet
sekä yhteisöllisyyden sekä tapahtumatuotannon teorian yhteisöllisten ammatti-
korkeakoulukirjastopäivien idea- ja suunnitteluoppaaksi.

6 YHTEISÖLLISET AMMATTIKORKEAKOULUKIRJASTOPÄIVÄT

6.1 Ajatuksia yhteisöllisyydestä ja ammattikorkeakoulukirjastopäivistä

Kirjastonjohtajille suunnatun kyselytutkimuksen perusteella AMK-
kirjastoyhteisön tärkeimmät yhdistävät tekijät ovat kirjastolaisten samankaltai-
nen arvomaailma, ammatillinen osaaminen eli asiantuntijuus, yhteiset käytän-
teet sekä osaamisen jakaminen.

AMK-kirjastolaiset katsovat kuuluvansa yhteen vaikkakin edustavat eri organi-
saatioita. Yhteisöä pidetään tukiverkostona, josta saa vastauksia omiin ongel-
miinsa sekä vertaistukea.

AMK-kirjastolainen on yhteistyökykyinen monitaitaja, joka ottaa
miehellään uusia jäseniä heimoonsa - ja luopuu jäsenistään haikein
mielin. AMK-kirjastolainen on avarakatseinen, yli organisaatiorajo-
jen näkevä, yhteistyössä tekemisen arvostaja ja siihen pyrkivä. Tie-
to ei ole valtaa, vaan jaettavaksi tarkoitettu hyödyke. Verkostohei-
mo. Kirjastonjohtaja 5.

Kirjastonjohtajien mielestä parasta AMK-kirjastopäivissä ylipäätään on se, että
siellä päästään tapaamaan kollegoita ja voidaan jakaa ideoita ja osaamista. Se
on kohtaamisen mahdollistava livefoorumi. Tapahtuma on tarkoitettu kaikille ja
jokainen on tasa-arvoinen osallistujan tittleistä ja saavutuksista huolimatta.

Teoreettisen viitekehyksen mukaan tärkeimmät yhteisöllisyyden rakennusaineet
ovat vuorovaikutus ja keskusteluyhteys sekä yhteiset tehtävät ja tavoitteet. Li-
säksi mainitaan usko yhdessäolon hyödyllisyyteen sekä avun ja tuen saamisen
varmuus.

Tärkeää on saada esitellä omia saavutuksiaan yhteisön toisille jäsenille. Esi-
miesten täytyy myös tukea tätä kaikkea sekä antaa arvostusta työntekijöilleen.

Kirjastotyössä tapahtuneiden muutosten koettiin hävittäneen keskeisiä motivaatiotekijöitä, työn iloa ja yhteishenkeä sekä lisänneen kilpailua. Työn merkityksen ja sisällön katoaminen liitetään yhteisöllisen hengen katoamiseen (Sinikara 2007, 123.)

AMK-kirjastopäivät edistävät AMK-kirjastoissa työskentelevien yhteisöllisyyttä erityisesti tarjoamalla foorumin, jossa samaa työtä tekevät voivat tavata ja vaihtaa kokemuksia, oppia muiden case-esimerkeistä, bongata asioita kokeiltavaksi ym.

Koska AMK-kirjastoissa on perinteisesti tehty monia asioita yhdessä yli organisaatorajojen, on AMK-kirjastopäivät monesti ainoa /tai harva) paikka, jossa henkilöt tapaavat ja yhteistyön tekeminen voi saada alkunsa. Neuvon tai vinkin kysyminen toisesta AMK-kirjastosta on helpompaa, kun tietää henkilön/ on tavannut henkilön. Yhteisöllisyys edellyttää yhteistä tilaa (voi olla myös virtuaalinen), toisten tuntemista ja luottamusta. Parhaiten/helppoiten tunteminen ja luottamuksen luominen onnistu henkilökohtaisessa tapaamisessa. Kirjastonjohtaja 5.

Tarjoaa tietoa ja huvia sopivissa määrin. Joka kerta sieltä tulee takaisin niin, että on saanut sekä uusia ideoita että ystäviä.
Kirjastonjohtaja 2.

Kiireisen arjen keskellä on erityisen tärkeää päästä välillä jakamaan ja keskustelemaan kaikkia koskettavista teemoista. AMK-kirjastopäivät toimivat tässä erinomaisesti. Kirjastonjohtaja 7.

Hienoa että päivillä KAIKKI amk-kirjastoissa työskentelevät pääsevät verkostoitumaan. Hauskaa nähdä erilaisia kaupunkeja ja amkeja + niiden kirjastoja ympäri maata. Kirjastonjohtaja 9.

Samaa mieltä kohtaamisen tärkeydestä on myös AMK-kirjastohenkilökunta.

Verkostoituminen on aina tärkeää ja vanhojen tuttujen tapaaminen.
Osallistuja 13.

Parasta oli yhteiset kiinnostuksenkohteet ja kollegat eri Amkeista.
Osallistuja 25.

Leppoisa tunnelma ja se että aikaa oli jutella ja verkostoitua. Osallistuja 26.

AMK-kirjastopäivien tärkein tehtävä tuntuu olevan yhteyden vahvistaminen toisiin kirjastolaisiin. Se on paikka, jossa yhteiset tavoitteet ja tehtävät tehdään näkyviksi sekä vahvistetaan ammattitaitoa ja esitellään omia saavutuksia. Lisäksi solmitaan uusia yhteyksiä ja vahvistetaan vanhoja. Päivillä täytyy asiaa ja huvia olla oikeassa suhteessa, jolloin se toimivat sekä asiantuntijuuden kehittäjänä, että virkistykseen ja työhyvinvoinnin lähteenä.

6.2 Osallistujien palautteet ja kehittämisajatukset

Päivien järjestelyt

Kokonaisuudessaan vuoden 2016 AMK-kirjastopäivien järjestelyt olivat sujuneet osallistujien mielestä todella hyvin. Päivien tunnelmaa keuhuttiin. Aikataulut pitivät suhteellisen hyvin ja yleisesti ottaen päiviin oltiin tyytyväisiä.

Tiedotukseen oltiin myös hyvin tyytyväisiä. Ihastusta herätti päivien sivuston graafinen ilme. Pientä harmia oli aiheuttanut epäselvä ilmoittautuminen ja ilmoittautumispöydän ruuhkaisuus.

Käytännön järjestelyt olivat hyvin sujuvat, aikataulu oli tarpeeksi väljä, ettei tullut kiireen tunnetta, ja tiedotus pelasi hyvin. Osallistuja 6.

Ehkä iltaohjelman ja seminaaripäivän päätöksen välissä olisi voinut olla hieman enemmän aikaa. Osallistuja 13.

Onnistuneet järjestelyt. Hyvä että oli paljon taukoja: ehti jutella muiden kirjastolaisten kanssa ja katsoa tuote-esittelyjä. Osallistuja 15.

Luento-osuuksien aikataulutus oli onnistunut. Luentojen väliin oli jätetty riittävästi taukoja, samoin lounasaika oli mukavan pitkä, että ehti vähän jaloitellakin.

Oikein hyvin toimi järjestelyt, leppoisa tunnelma! Osallistuja 26.

Loistavat järjestelyt. Meno oli rentoa, mutta kaikki kuitenkin sujui sutjakasti. Iltatilaisuus oli vertaansa vailla. Osallistuja 23.

Kiitos leppoisasta ja iloisesta ilmapiiristä! Meillä oli kivaa pitkälti senkin takia että teilläkin tuntui olevan kivaa, isosta työmäärästä ja kaikkesta järjestelyistä huolimatta! Osallistuja 29.

Erittäin sujuvat ja toimivat. Erityisesti pidin siitä, että ohjelmaan oli jätetty riittävästi väljyyttä standeihin ja kampukseen tutustumiseen, sekä tietenkin keskusteluun kollegoiden kanssa! Ruokailun porrastaminen oli toimiva juttu myös. Osallistuja 30.

Järjestelyt sujuivat mainiosti; ainoat ongelmat olivat tässä palaute kyselyssä. Osallistuja 37.

Ruoka on osallistujan perustarve ja herättää tunteita. Päivän ruokatarjoilut saivat negatiivista palautetta, vaikkakin ymmärrettiin, että kyseessä oli laitoslounas. Ruokailun porrastusta tosin kiiteltiin.

Iltajuhla sen sijaan sai paljon positiivista palautetta niin tilasta, tunnelmasta kuin ruuastakin. Negatiivista palautetta sai iltajuhlan vapaamuotoisuus. Osallistajat olisivat toivoneet parempaa akustiikkaa sekä juontoja iltajuhlan ohjelmanumeroihin.

Jotkut haukkuivat linjastoruokaa, mutta minusta sekin oli ihan hyvää, puhumattakaan iltatilaisuuden ruoasta. Osallistuja 6.

Iltatilaisuuden tila oli loistava valinta! Ja ruoka! Kahvipiste toimi aamulla, mutta iltapäivällä se olisi voinut olla asemoitu toisin. Vesipiste oli myös hiukan hankalassa kohti. Osallistuja 13.

Ruokailun porrastaminen oli toimiva juttu myös. Osallistuja 30.

Järjestelyt olivat onnistuneet ja kaikki sujui hyvin. X:n ruoka- ja kahvitarjoilut surkeita. Smoothien oli hyvää ja muutenkin hedelmävälipala oli mukava. Osallistuja 33.

Iltaohjelma oli mielenkiintoista niiltä osin, kun huomasin sen olevan käynnissä. Istuin aivan salin toisessa päässä, jonne ohjelma ei kuulunut lainkaan. Tila oli akustisesti haastava, mutta muuten kertaikkaisen upea. Iltatilaisuuden ruoka oli erinomaista. Osallistuja 37.

Iltatilaisuuden paikka oli mieleenpainuva, kauniisti katetut pöydät vanhassa tehdasmiljöössä. Tarjoilut olivat herkullisia. Alussa olisi voinut sanoa ääneen, että tulee tanssiesitys myöhemmin ja on mahdollisuus kokeilla vanhoja vaatteita. Esitys saattoi mennä vahingossa ohi. Minä onneksi näin sen :). Iltatilaisuus oli kirjastopäivien tunnelman mukainen eli mutkaton ilman turhaa hössöttämistä. Osallistuja 48.

Kehittävää järjestelyihin

Päivien aikataulun toivotaan olevan tarpeeksi väljää, ettei tule kiireen tunnetta. Halutaan myös riittävästi aikaa jutella muiden kirjastolaisten kanssa sekä katsoa tuote-esittelyjä. Maslown tarvehierarkian perusteella osallistujat haluavat myös toteuttaa itseään sekä osallistua tapahtuman suunnitteluun.

Kun paikka ja tila toimivat ja tunnelma on hyvä, osallistuja ei välttämättä juurikaan huomioi niitä. Mutta jos niissä on puutteita ne häiritsevät osallistujan yleisfiilistä. Osallistujilla on kuitenkin sekä turvallisuuden että esteettisiä tarpeita.

Jokaisella osallistujalla on fysiologinen tarve syödä. Tapahtumatuotannon megatrendinä on ruokavalinnoissa ekologisuus, terveellisyys sekä lähiruoka. Tämä kannattaa muistaa myös AMK-kirjastopäivillä.

Isännällä on suuri merkitys tapahtumantunnelman ja osallistujien verkostoitumisen vahvistamisessa.

Päivien ohjelma

Päivien teeman ajankohtaisuudesta pidettiin. Ajankohtaisten asioiden esille ottaminen koettiin tärkeäksi kävijäkyselyiden vastausten perusteella.

Muutama osallistuja jäi kaipaamaan katsausta AMK-kirjastojen valtakunnalliseen tilanteeseen ja yt-neuvotteluihin. Luennoista pidettiin enimmäkseen, mutta ne myös saivat negatiivista palautetta liiallisesta keveydestä.

Esiintyjät ja luennoitsijat saivat pääosin hyvää palautetta, mutta jotkut onnistuivat ärsyttämäänkin. Kokoustekniikan toimimattomuus harmitti osallistujia.

Olisin mielelläni kuullut jotakin AMK-kirjastojen valtakunnallisesta tilanteesta, jonkinlaista koontia alan näkymistä rakennemuutoksen keskellä. Osallistuja 7

Luennot olivat suurimmilta osin mielenkiintoisia. Osa tosin ehkä vähän pintapuolisia raapaisuja. Osallistuja 13.

Kysymyksiä ja vastauksia luennoilla ei kuullut lainkaan, koska mikkiä ei käytetty. Osallistuja 18.

Yksi syy osallistua oli mielenkiintoinen ohjelma. Siinä katsottiin tulevaisuuteen ja "out of the box" tavalla. Paljon arkityöhön uutta virtaa, tuli konkreettisesti esille, että myös kirjastojen on otettava haltuun yleiset palveluiden kehittämisen menetelmät. Osallistuja 45.

Pidin tiistain luennoista, paitsi tulevaisuutta koskeva esitys oli liian yleinen, kuin suunnattu yleisiin kirjastoihin. Akateeminen maailma puuttui siitä.... Osallistuja 56.

Monilla on ollut ja/tai tulossa yt-neuvotteluita. Tavallaan olisi voinut olla jotakin siihen liittyvää AMK-alan tulevaisuudennäkymiä luotavaa (tulevaisuudentutkijan puhe ei oikein koskettanut korkeakoulu-kirjastolaisia), mutta toisaalta oli mukavaa, että ei synkistely. Osallistuja 12.

Osa pitää oheisohjelmaa virkistävinä, toisien mielestä se on turhaa ja vaivaannuttavaa. Vierailuja kirjastotiloissa pidetään mielenkiintoisina, mutta toisaalta tarpeettomina. Iltajuhlalla on kuitenkin vahva merkitys osallistujien yhteishenkeen, virkistymiseen ja työhyvinvointiin. Niitä odotetaan.

Iltatilaisuus oli kyllä ykkönen. Varsinkin se sikavainaa joka ehkä ensin herätti ristiriitaisia tunteita mutta, joka oli suussa sulavan herkullista. Myös tilaisuuden ympäristö oli poikkeava. Tykkäsin :) Osallistuja 14.

Illaohjelma ja impro olivat virkistäviä. Luennot olivat erittäin hyviä. Pidemmät, asiantuntevat ja mielenkiintoiset puheenvuorot rauhoittivat päivän ohjelmaa. Usein 15–20 minuutin esitykset tekevät päivästä jotenkin rikkonaisen ja rasittavan. Osallistuja 19.

Luennot olivat kaikkikin kiinnostavia, improesitys myös. Iltajuhlassa syystä tai toisesta pitkästyin, mutta se lienee oma vikani, puitteet olivat hienot. Osallistuja 20

Suurin osa luennoista toi uutta, tärkeääkin tietoa omaan työhön liittyen. Improesitys herätteli penkissä istujan, vaikkei tyyllilaji omin ja mieleisin olekaan. Iltatilaisuus oli kaikkienensa täydellinen. Osallistuja 48.

Päivien live-kuvitus sai valtavasti positiivista palautetta ja ihastusta, mutta myös joitain soraääniä.

Live-piirustukset olivat niin oivaltavia! Vastaus nro 23.

Esityksen aikana tehdyt piirroukset häyttasivat keskittymistäni luento. Osallistuja 32.

Livekuvitus oli erinomainen idea ja herätti luennot henkiin. Muuten olen sitä mieltä, että esittäjille oli varattu turhan paljon aikaa. 20 minuuttia per esitys olisi riittänyt hyvin. Osallistuja 36

Visuaalinen kuvitus elävöitti esityksiä ja piti vireänä. Kiitos tästä innovaatiosta kirjastopäiville! Osallistuja 45.

Livekuvitus oli oivallinen idea, valitettavasti tekniikka tökki paikoin pahasti. Osallistuja 60.

Kehitettävää päivien ohjelmaan

Kirjastonjohtajat ja muu henkilökunta ovat täysin samaa mieltä siitä, että tärkeintä AMK-kirjastopäivissä on keskustelun mahdollistaminen. Halutaan tehdä jotain yhdessä. Ehkä kokeilla uusia työskentelytapoja ja mahdollistaa ryhmäkeskustelut sekä jakaa käytäntöjä enemmän. Mutta myös nykyistä mallia pidettiin aivan hyvänä. Myös illanviettojen, vierailujen ja yhteisten aktiviteettien tärkeydestä mainittiin useasti.

Yhteenkuuluvaisuuden tunne on tärkeä osatekijä onnistuneissa päivissä, kuvaillee tunnelmamuotoilija Marjo Rantanen. Jos yhteenkuuluvaisuuden tunne puuttuu, motivaatiomme laskee ja ennen pitkään yhdessä tekemisestä tulee vaivalloista. (Rantanen 2016, 110). Sitoutumisesta yhteisiin asioihin tulee vaikeampaa. Tämä perustuu yhteenkuuluvuuden ja arvostuksen tarpeeseemme.

Jotain ryhmäytymistä ja verkostoitumista. Jotain hauskaa. Osallistuja 31.

Yhteistä tekemistä (passiivisen) kuuntelemisen sijaan. Kirjastonjohtaja 1.

Konsepti on mielestäni toimiva - ohjelmaan kannattaa jättää väljyyttä ihmisten omalle verkostoitumiselle, keskustelulle ja siten yhteisöllisyydelle. Kirjastonjohtaja 7.

Enemmän ryhmäkeskusteluja ja hetkiä, vähemmän esitelmiä tai esitelmiä vain esim. osan päivää. Kirjastonjohtaja 8.

Mahdollistamalla vapaamuotoiset keskustelut ja spontaanit verkostoitumiset, mutta myös esim. erilaisilla ryhmätyötehtävillä. Valitsemalla ohjelmaan ajankohtaisia "kaikkia" koskevia teemoja. Kirjastonjohtaja 5

Megatrendeinä tapahtumissa ovat ulkomaiset huippupuhujat, osallistujien osallistaminen päivien sisältöön sekä personoitu osallistumiskokemus. Jos tahdotaan, että osallistujat saavat riittävästi irti ohjelmasta, on myös otettava huomioon heidän erilaiset tapansa oppia kognitiivisten tarpeiden tyydyttämiseksi. Visuaalinen oppija tarvitsee kuvia, värejä sekä mielikuvia oppiakseen. Audiitiivinen oppija oppii tarinoiden avulla. Hän haluaa keskustella, kuunnella ja kysellä. Kineestinen oppija taas oppii tekemällä, liikkumalla ja kokeilemalla. Käytännön kokemukset ovat hänelle tärkeitä. (Vallo & Häyrinen 2016, 138.)

Yhteiset tavoitteet ja päämäärät ovat tärkeä yhteisöllisyyden rakennusaines. Ohjelmassa on hyvä tuoda esiin yhteisön omia vahvuuksia ja aikaisempia onnistumisia. Saaden niistä voimavaroja uusien tavoitteiden työstämiseen. (Manka & Larjovuori 2013, 35.)

Muuta kehitettävää

Kampuskirjastoon tutustuminen olisi ollut kiva ohjattuna, nyt unohdin, vaikka suunnittelin siellä käyväni. Osallistuja 17.

Joku kirjastovierailu olisi voinut olla kiva. Osallistuja 23.

Kirjastoa ei näkynyt ja kirjastoon eksyi vahingossa. Osallistuja 21.

Seuraavalla kerralla osallistun varmaan myös työpajaan, jos sellainen järjestetään, ja sopii aiheeltaan omaan työhöni. Osallistuja 24.

Tapahtumassa voisi hyödyntää enemmän digitaalisia elementtejä sekä ottaa huomioon myös ne ketkä eivät paikalle pääse.

Digitaalisuus on tuonut tapahtumiin erilaisia sovelluksia, joiden ansiosta verkostoituminen on entistä helpompaa. Eri sovelluksilla voidaan hoitaa näppärästi ja tehokkaasti ilmoittautuminen ja erilaiset crowdsourcing-toteutukset (joukkoistaminen ja yhteiskehittäminen sekä palautekyselyt. (Vallo & Häyrinen 2016, 100-101.)

6.3 Yhteisöllisten ammattikorkeakoulukirjastopäivien suunnittelu

Onnistunut tapahtuma vaatii kärsivällistä, suurimmalle osalle näkymättömien yksityiskohtien hiomista. Mutta onnistuneen tapahtuman tuntee joka solullaan. Sen aistii tapahtuman ainutkertaisuudessa, kun sekä tunne että sisältö ovat kohdillaan ja se saa osallistujat ja isännät hyrisemään. (Vallo & Häyrynen 2016, 121.)

Jokaiset AMK-kirjastopäivät ovat omaan aikaansa ja paikkaansa sidottu sosiaalinen tilaisuus. Ne ovat myös ajankuva. Täysin samankaltaista tilaisuutta ei voi luoda uudestaan, vaikkakin päivien konsepti pysyy melko muuttumattomana.

AMK-kirjastopäivät tarjoilevat osallistujilleen sosiaalista seuraa, kukin voi olla rennosti osa porukkaa ja nauttia saman henkisyydestä. Päiville saapuneet ovat osallistujia eivätkä pelkästään katselijoita tai kuuntelijoita. Tärkeintä itse päivien toteutuksessa on muistaa mahdollistaa keskustelut. Ullströmin sanoin (2012, 53), jotta keskusteluilmapiiri olisi luova ja kehittävä, vastavuoroisuuden, antamisen ja saamisen, puhumisen ja kuuntelemisen on oltava tasapainossa. Johanna Catani vahvistaa saman (2017, 23): Yhteisöllisessä tapahtumassa pitää painottaa osallistujien keskinäiseen vuorovaikutukseen. Tunnelma on ehkä näkymättömän asia, muttei mitätön. Tärkeintä on me-henki. Tapahtuman turvallinen tunnelma ja ilmapiiri antavat tilaa luovuudelle ja mahdollistavat positiivisen keskustelukulttuurin vahvistamisen.

Tunnelman lähtötaso voi olla positiivinen tai negatiivinen – ja miksei myös neutraalikin. Lähtötasoon vaikuttavat osallistujan vireystaso, odotukset, tarpeet, muistot, mielikuvat ja aiemmat tapahtumat. Tunnelmaa ohjaavat elementit ja se, miten ne koetaan: miten onnistuneet ovat puitteet, toimintatavat ja vuorovaikutus. (Rantanen 2016, 117,124.)

Järjestäjät luovat puitteet ja voivat vaikuttaa tunnelmaan, mutta osallistujat tekevät tapahtuman.

6.3.1 Ennen tapahtumaa

Tapahtumasuunnittelu

Päivien suunnittelu kannattaa aloittaa noin 10 kuukautta ennen tapahtumaa. Tärkeää on valita toimiva työryhmä ja päävastuun ottava henkilö sekä sähköinen paikka suunnittelumateriaalien jakamiselle. Tapahtumalle tehdään tapahtumasuunnitelma. Erilaisia kehittyneitä sovellutuksia tapahtumasuunnittelun välineiksi kannattaa hyödyntää kuten Lyyti, Eventilla tai Trello.

Ensimmäiseksi lyödään lukkoon päivämäärä ja varmistetaan budjetti.

Sitten hoidetaan tilavaraukset. Tapahtumapaikkoja voi etsiä Suomen suurimman tapahtumatilauspalvelun Venuun kautta. Toki tapahtuman järjestäminen ammattikorkeakoulun tiloissa ja kirjaston läheisyydessä on tuttua ja toimivaa.

Suunnitteluun osallistaminen

AMK-kirjastopäivät ovat laaja projekti, jonka suunnitteluun pitää varata aikaa ja siihen täytyy sitoutua ja paneutua. Se on suuri voimainkoitos. Viime vuosina päiviä on järjestetty kahden tai useamman AMK-kirjaston yhteistyönä. Tulevaisuudessa päivät järjestetään organisaatorajat ylittävänä yhteistyönä.

Yhteistyö onkin oivallinen tapa toimia, koska silloin tapahtumanjärjestäminen itsessään syventää eri korkeakoulujen yhteistyötä ja AMK-kirjastojen yhteisöllisyyttä. On hienoa, että saman yhteisön toimijat järjestävät toinen toisilleen yhteistä seminaaria.

Osallistujat haluavat olla jollain tavalla mukana päivien suunnittelussa, vaikkakin toisaalta he odottavat valmista. Antamalla osallistujien ehdottaa päivien teemaa, puheenaiheita tai workshoppien saadaan osallistujat osallistumaan suunnitteluun. Päivien suunnittelussa otetaan myös huomioon edellisvuosien palautteet.

Päivien sisältö

AMK-kirjastopäivien teemat (Katso liite 3.) kuvaavat hyvin omaa aikaansa, ja ovat ajankohtaisia, mutta silti aina eteenpäin katsovia. Teeman valinnassa pidetään mielessä kohdeyleisö. Ripaus yllätyksellisyyttä ei ole pahitteeksi.

Onnistuneen tapahtuman ohjelma kertoo kiinnostavaa tarinaa ja tilaisuuden draama rakentuu odottavasta ikimuistoiseen. (Catani 2017, 68).

Suurin osa osallistujista tietää mitä *Valtakunnalliset ammattikorkeakoulukirjasto päivät* pitävät sisällään: Kohtaamisia ja yhdessäoloa. Jotain tuttua, jotain uutta ja ehkä jotain lainattua. Mielenkiintoisia esiintyjä, oheisohjelmaa, ehkä ryhmätyöskentelyä sekä jonkun wow-elementin. Ohjelmassa on myös hyvä olla joku pieni yllätysmomentti piristämässä osallistujia. Tapahtuman kaksipäiväisyys edistää vuorovaikutusta, unohtamatta iltajuhlaa.

Päivät on yleensä avannut joko taustaorganisaation rehtori tai kaupunginjohtaja. Avauspuheenvuoron on myös pitänyt opetusneuvos ja kulttuuriministeri. Virallinen avaus saa osallistujan kokemaan tapahtuman arvokkaaksi ja tärkeäksi.

Asiantuntijayhteisön tapahtumassa osallistujilla on kognitiivisten tarpeidensa vuoksi sekä tarve saada uutta tietoa että oppia, mutta myös ammatillinen kehittyminen on tärkeää. Kaikkien täytyy saada tietää yhteiset tehtävät ja tavoitteet, että yhteinen tahtotila syntyy ja positiivinen uudistusmielisyys vahvistuu. Ratkaisukeskeisessä työyhteisössä henkilöstöltä kysytään, miten asioiden haluttaisiin olevan, ja sitten valitaan yhteinen tavoite. Tällainen työskentelytapa auttaa kehittämään työhyvinvointia. (Manka & Larjovuori 2013, 35).

Päivien annin täytyy siis vahvistaa juuri näitä tekijöitä. Tarjota osallistujille ajankohtaista koulutusta, tiedottaa yhteisistä ja ajankohtaisista käytänteistä sekä jakaa osaamista osallistujien kesken. Jouko Kajanojan sanoin (2009, 169) yhteisen keskustelun syntymistä edistää se, että työntekijät esittelevät määrääjain töitään ja niiden tuloksia työyhteisölle.

Puhujat & esiintyjät

Esiintyjien ja puhujien on oltava hyviä ja mukaansa tempaavia. Sekaan voi myös laittaa esiintyjän, joka varmasti herättää tunteita ja ehkä jopa hiukan haastakin yleisöä. Sopivanmittaiset esitykset auttavat pitämään mielenkiinnon vireillä, mutta liian lyhyet esitykset taas tekevät ohjelmasta rikkonaisen.

Kysymyksiä ja kommentointeja varten käytetään mikrofoneja tai ne voidaan hoitaa myös mobiilisovelluksen avulla reaaliaikaisesti viesti/someseinällä.

AMK-kirjastopäivillä on useasti ollut myös ulkomaalaisia luennoitsijoita sekä yleensä joku viihdyttävä esiintyjä kuten runoilija Tommy Tabermann, Heli Laaksonen ja stand-up koomikko Ilari Johansson. Catani antaa vinkin (2017, 43) seurata muiden tapahtumajärjestäjien kalentereita ja ehdottaa rohkeasti yhteisesiintymisiä. Esimerkiksi kirjailijat, jotka ovat Suomessa markkinoimassa kirjojansa, saattavat hyvinkin olla kiinnostuneita osallistumaan paneelikeskusteluun itseään kiinnostavasta aiheesta.

Markkinointi

AMK-kirjastopäiville täytyy avata visuaalisesti toimiva sivusto, joka sisältää faktat: mitä, missä ja milloin. Graafisen ilmeen pitää olla kiinnostusta herättävä. Osallistujille viestitään houkuttelevasti ja jaetaan informaatiota riittävän usein. sosiaalisen median kanavia hyödyntäen sekä lanseerataan hyvissä ajoin aihe-tunnisteet #amkit ja #amkkirjastopaivat.

Tapahtuma ei ole yhteisöllinen ilman yhteisön edustajia ja heidän vuorovaikutustaan. Kuinka saada osallistujat näkemään AMK-kirjastopäivät yhteisöllisyyttä vahvistavana tapahtumana? Lauri Hilliaho ja Laura Puolitaival kirjoittavat kirjaan *Ilmiön kaava* innostajista, vahvistajista ja omistautujista. Eli juuri oikeiden yhteisön jäsenien valjastamisesta markkinointiin.

Ensin täytyy etsiä innostajat. Ne osallistujat, jotka ovat kaikista innostuneimpia itse tapahtumasta. Heidän tehtävänsä on näkyä ja kuuluttaa omaa innostustaan sekä tartuttaa sitä muihin.

Seuraavaksi tarvitaan vahvistajia eli sellaisia henkilöitä, jotka nauttivat yhteisön luottamuksesta ja pystyvät vaikuttamaan mielipiteisiin.

Heidän uskonsa päivien tärkeyteen yhteisöllisyyden vahvistajana vahvistaa myös muiden osallistujien uskoa siihen. Viimeisenä, mutta ei vähäisempänä ovat omistautujat. He ovat niitä, jotka uskovat AMK-kirjastopäiviin ja tapahtuman hyödyllisyyteen koko yhteisölle. (Hilliaho & Puolitaival 2015.)

Juontajien ja isäntien valinta.

Olisi hyvä, että osallistujat tunsivat isäntien olevan valmiita ja halukkaita keskustelemaan heidän kanssaan. Tästä syystä vieraiden yhdyshenkilöksi on hyvä nimetä henkilö, joka tietää mahdollisimman paljon tapahtuman sisällöstä ja käytännön järjestelyistä. Vastuullinen isäntä on sopivan aktiivinen ja tasaisen vieraanvarainen kaikille. Kukaan ei halua olla statistina ja katsoa vierestä, kun isännät juttelevat joko keskenään tai vain tärkeimmille vieraille. Sopivan aktiivinen isäntä osaa tasapainoilla osallistujien huomioimisen ja rauhaan jättämisen nuoralla. Isäntä voi myös esitellä tai muulla tavalla tutustuttaa ihmisiä toisilleen ja käy aloittamassa keskustelua. (Catani 2017, 104-105; Vallo 2009, 57)

Vuorovaikutusta isäntien kanssa lisää mahdollisuus kommunikointiin jo ennen tapahtumaa erilaisin sähköisin välinein kuten: sähköposti, whatsapp, Messenger tai Chat.

6.3.2 Tapahtuman aikana

Saapuminen tapahtumaan

Osallistujat toivovat hyvin sujuvia järjestelyjä. Opastekyltit johdattavat osallistujat oikeaan paikkaan ja kun osallistuja on päässyt perille, on häntä vastassa isäntä, joka kohtaa jokaisen vieraan ystävällisesti ja saaden heidät tuntemaan itsensä tervetulleeksi. Ensikohtaamisen merkitys on erittäin tärkeä. Ilonen ja hyväntuulinen isäntä luo positiivista fiilistä. Isäntien on myös oltava helposti tunnistettavia.

Osallistuja saa matkatavaransa turvalliseen talteen, ilmoittautumispiste löytyy helposti ja toimii jouhevasti. Nimikyltit ovat organisoidusti tarjolla ja tarpeeksi isoja, jotta toinen osallistuja voi nopeasti ja helposti vilkaista nimen ja kotiorganisaation. Osallistuja saa mukaansa kassin, joka sisältää ainakin ohjelman, informaatiota, ruokaliput, osallistujalistauksen, muistiinpanovälineet sekä näyttelyleasettajien esitteitä. Tarjolla on ruoka ja juomaa sekä riittävästi wc-tiloja. Kun nämä asiat ovat kunnossa, osallistujien fysiologiset tarpeet sekä turvallisuuden tarve on tyydytetty.

Perinteisen ilmoittautumispöydän sijaan voidaan myös kokeilla sähköisiä sovelluksia tai QR-koodeja. Osallistujakassin voi korvata digitaaliset tuotteet ja palvelut tapahtumasovelluksen välityksellä.

Tila

Useimmilla osallistujilla on esteettisiä tarpeita. Ympäristön visuaalisuudella, valaistuksella ja tilan koristelulla on merkitystä, unohtamatta ilmastoinnin tai esteettömyyden tärkeyttä. Marjo Rantanen (2016, 37–38) kertoo *Tunnelmamuotoilu* kirjassaan aistiystävällisen konseptisuunnittelun uranuurtajan, *Margit Sjöroosin* vinkeistä. Tiloja voidaan muokata aistiystävällisemmiksi pienillä yksityiskohdilla: valaistuksella, äänimaisemalla ja värivalinnoilla. Ympäristön pitää antaa tilaa tekemiselle ja ajattelulle sekä huomioida minkälaista vireystilaa tavoitellaan. Musiikilla voidaan virittää tunnelmaa oikeaan suuntaan.

Keskustelutiloihin kannattaa ripotella sinne tänne pystypöytiä, istuinryhmiä ja näyttötauluja, joiden luokse on luontevaa kokoontua. Kauppojen tilasuunnittelusta voi ottaa mallia asiakasvirran kulkemiseen. Esille nostetut ohjelmat, ruokalistat ja esitteet toimivat hyvinä keskustelunavaajina tuntemattomien kesken. (Catani 2017, 76.)

Kannattaa myös muistaa, että kokoustekniikka on huomaamatonta, kun se toimii, mutta osallistujia ärsyttävää, kun se ei toimi.

Osallistaminen

Itsensä toteuttamisen tarve perustuu osallistujan haluun kasvaa ja kehittyä, löytää omat vahvuutensa. Yksi helpoimmista tavoista saada ihmiset innostumaan ja kehittymään on luvata yhteistä tekemistä.

Yhdessä tekeminen rohkaisee ja mahdollistaa sellaiset asiat ja muutokset, joita yksin ei voi saavuttaa. Annetaan selvä viesti, että tehdään yhdessä.

Jos saa tartutettua tekemisen innon porukkaan ja tarjolla on mielekästä tekemistä, joukko ruokkii itse kasvuaan. (Hilliaho & Puolitaival 2015, 89.)

Joukkoistamisen eli crowdsourcingin avulla voidaan osallistujia osallistaa tapahtumassa. Joukkoistamisessa pyritään valjastamaan osallistujien asiantuntemus, antamalla tehtävä tai toimeksianto kaikkien tehtäväksi.

Kaikilla on mahdollisuus esittää ideoita, joista yhdessä pohtimalla syntyy ehdotus. Myös heikot signaalit tulevat kuulluiksi. Ehdotus toimeenpannaan nopeasti yleisöäänestyksen jälkeen. Joukkoistaminen kasvattaa osallistujien tietoisuutta ja tehostaa tiedotusta. Se mahdollistaa monimuotoisuuden, vahvistaa verkostoja ja luo uusia. (Howe 2009.) Toimivassa yhteisössä sen jäsenet haluavat tukea ja auttaa toisia yhteisön jäseniä löytämään omat vahvuutensa. Tämä perustuu jokaisen yksilön itsensä ylittämisen tarpeeseen.

Aikataulutus

Aikatauluun täytyy varata riittävästi aikaa keskusteluille ja vuorovaikutukselle. Napakka, mutta kiireetön rytmi pitää osallistajat virkeinä ja kohottaa tunnelmaa. Catani (2017, 68). Taukoja täytyy olla noin parin tunnin välein. Välillä pitää päästä myös jaloittelemaan. Liian tiivis ohjelma estää kohtaamiset. Ohjelmaan kuuluvat nousut ja laskut sekä innostuminen ja rauhoittuminen. Juontajan tehtävä on pitää huolta ohjelman aikataulussa pysymisestä. Aikataulussa pysymistä helpottaa hyvä suunnittelu ja esiintyjien kanssa sovitut pelisäännöt. Hyvällä juontajalla on aina takataskussaan joko yllätysesitys, kysymys yleisölle tai video, joka toimii tarvittaessa ohjelman välitäytteenä.

Ruoka

Osallistuja tarvitsee fysiologisesti ruokaa noin parin tunnin välein jaksakseen. Yhdessä syöminen luo tunnelmaa sekä yhteenkuuluvuutta. Lounas on selkeästi suomalaisia yhdistävä tekijä. Työkavereiden kesken vietetty lounastauko on havaittu tärkeäksi yhteisöllisyyden rakentajaksi, kertoo ruokakulttuuriprofessori Johanna Mäkelä. (Heinonen 2015).

Ruokavalinnoissa on hyvä miettiä kohderyhmää ja heidän tottumuksiaan. Ruokailijat vaativat laatua, eettisyyttä ja paikallisuutta. Varsinkin iltajuhlan ruualla on vieraille suuri merkitys, koska vieraiden odotukset ovat sen suhteen varsin korkealla.

Oheisohjelmat

Yhteisiä aktiviteetteja pidetään erittäin tärkeinä. Lisäksi päivissä pitäisi olla sekä hyötyä että huvia. Yleensä osallistujilla on virallisen ohjelman lomassa ollut mahdollisuus tutustua kirjastoihin, käydä kiertoajelulla, nähdä ja kokea jotain paikallista. Osallistujille olisi hyvä tarjota mahdollisuus pienimuotoisten ostosten

tekoon. Iltatilaisuudet ovat myös erittäin tärkeitä osallistujille, silloin kohdataan vapaamuotoisemmin iltaa viettäen. Iltajuhla vahvistaa yhteisöllisyyttä ja virkistää. Siihen kannattaa panostaa. Niiden plaseeraus eli istumajärjestys voidaan myös etukäteen valita verkostoitumisajatuksella. Isäntiä voisi hyödyntää iltajuhlissa enemmänkin keskusteluiden aloittajina.

Osallistujille varataan riittävästi tutustumisaikaa näyttelytuotteisiin. Näytteilleasettajilta kannattaakin pyytää materiaalia viestintää varten jo ennen tapahtumaa. Näin osallistujat osaavat suunnitella, mihin haluavat tutustua ja miten ajoittaa taukonsa. On myös tärkeää pitää näytteilleasettajat ja esiintyjät tyytyväisinä ja virkistyneinä. Heidän hyvä olonsa heijastuu muihin. Kaikkien tulee saada riittävästi syötävää ja omat taukotilansa, jossa virkistystuotteita.

Viestintä

Tapahtumassa kannustetaan osallistujia sekä dokumentoimaan että jakamaan kokemuksiaan omissa medioissaan ja haluamallaan tavoilla. Jos osallistujilla on hauskaa ja he kokevat tapahtuman merkitykselliseksi, he myös haluavat kertoa siitä ja samalla tuottavat mielenkiintoista dokumentointia.

Aihetunnisteita kannatta laittaa näkyville paikoille, jotta kuvat päätyvät sekä fyysisille että sosiaalisessa mediassa oleville kuvaseinille. Kuvaseinät ovat hyvä keskustelun aloittaja sekä myös yhdistävä tekijä osallistujien kesken. (Catani 2017, 118.)

Osallistujajoukon spontaani ja vapaaehtoinen viestintä tuntuu aidolta ja vahvistaa tapahtuman merkitystä myös osallistujaryhmän ulkopuolelle jääneille. (Catani 2017, 119).

Yhteisön jäsenten palkitseminen

AMK-kirjastopäivien yhteydessä jaetaan KVAK-palkinto eli palkinto kahden vuoden ammattikorkeakoulukirjastolaisille sekä KirjastoMOVE palkinto eniten liikkuneelle kirjastolle. Saavutusten huomioiminen vahvistaa yhteisöllisyyttä ja tyydyttää osallistujien yhteenkuuluvuuden ja arvostuksen tarvetta.

6.3.3 Tapahtuman jälkeen

Tapahtuman jatkaminen

Tapahtuman osallistujat muodostavat oman pikkuyhteisön ja tätä yhteisöllisyyttä kannattaa hyödyntää vielä tapahtuman jälkeinkin. Osallistujien kiittäminen on kohteliasta ja yhteenkuuluvuutta lisäävää. Sosiaalisen median kanavat ja erilaiset alustat mahdollistavat hauskoja ja innostavia tapoja vahvistaa yhteenkuuluvaisuuden tunnetta. (Catani 2017, 124–125). Tapahtumassa otetut kuvat kannattaa koota erilliseen kuvapankkiin, jota kaikki yhteisön jäsenet pääsevät katsomaan.

Erilaiset podcastit ja slideshare-toiminnolla esitysten jakaminen tarjoavat tapahtumakokemuksen myös heille, jotka eivät päässeet paikalle. Tapahtuma voidaan myös videoida ja jakaa joko reaaliaikaisesti tai sitten jälkikäteen. (Catani 2017, 118.)

Kävijäpalautteet

Palautteiden kerääminen on hyvä ja tärkeä tapa olla vielä yhteydessä osallistujiin. Sen avulla jokainen osallistuja pääsee tapahtuman kehittäjäksi. Palautteista voi löytää puutteita, joita järjestäjät eivät ole itse tilaisuudessa huomanneet. Jo tapahtuman aikana on tärkeää kertoa osallistujille, miksi palautteen antaminen on niin tärkeää. Tuloksien yhteenveto olisi hyvä julkaista. Annettujen palautteiden kesken arpoa palkintojakin. On muistettava myös varmistaa palauttelomakkeen toimivuus.

Erityisen onnistuneessa tapahtumassa tapahtuu jotain erityistä ja silloin osallistujien yhteenkuuluvaisuuden tunne on kokemuksen ytimessä. Muodostuu yhteisö, johon halutaan kuulua ja tuntuu siltä, että tässä yhteisössä kaikki on mahdollista. (Catani 2017, 130.)

7 LOPUKSI

Tämä vuosi 2017 on juhlavuosi monella tavalla. Suurin osa ammattikorkeakoulukirjastoista juhlii 20-vuotistaivaltaan, kuten juhlin myös minä. Olen työskennellyt ammattikorkeakoulun kirjastossa pitkään ja nähnyt kirjastojen valtavan kehityksen sekä ammatillisen yhteisön rakentumisen. Kirjastoalalle hakeutunut saman arvomaailman ja moraalikäsityksen jakavia henkilöitä, jolloin pienten erilaisten suuksien hyväksyminen helpottuu. Yhdessä toimiminen onnistuu paremmin, kun kaikki kulkevat kohti samaa päämäärää ja tietävät alan tavoitteet sekä kokevat kirjastotyön merkitykselliseksi. Muutoksia kirjastoissa on vuosien varrella riittänyt, mutta verkosto on kehittynyt vahvaksi. Asiassa kuin asiassa voi ottaa yhteyttä toiseen kirjastoon tietäen saavansa apua, tukea ja vastauksia. Toisessa päässä puhutaan kieltäsi ja ymmärretään ongelmasi. Uusista ideoista kerrotaan muille, eikä pidetä kynttilää vakan alla.

Yhteisöllisyyden puute on monien asiantuntijaorganisaatioiden ongelma. Yhteisöllisyyttä tukee yhteisön uudistusmielisyys, vapaus toimia ja salliva ilmapiiri, johon johdolla on suuri vaikutus. Ammattikorkeakoulukirjastossa työntekijöillä on suuri vastuu omasta työstään ja ammattitaitonsa kehittämisestä. Työtehtävät ovat asiantuntijatehtäviä, joita leimaa moniammatillinen tiimityö, verkostoituminen ja kansallinen yhteistyö. Tämä edellyttää sosiaalisten kontaktien ylläpitämisen mahdollistamista sekä uusien kontaktien luomisen mahdollistamista.

Tämän kehittämistyön tarkoituksena oli tutkia, mitä yhteisöllisyys on ja mitkä ovat ne tapahtuman osatekijät, joita kehittämällä voidaan vaikuttaa ammattikorkeakoulukirjastojen yhteisöllisyyteen vahvistavasti.

Tutkimusta tehdessä luotettavuuden ja uskottavuuden varmistaminen on tärkeää. Kävijäkyselyaineiston analysoinnin haasteena oli metadatan puuttuminen, koska käytettävissä oli ainoastaan sanalliset palautteet. Myös palautekyselyn vastausprosentti oli hieman liian suppea. Tosin tässä työssä etsittiin kehittämisajatuksia, joten uskon, että vastaamatta jättäneet jakavat kyselyyn vastanneiden ajatukset. Aineiston mukaan AMK-kirjastopäiviä pidetään tämän yhteisön suurimpana kohtaamistapahtumana.

Kuitenkin tapahtuman jatkuvuus on ollut vaakalaudalla, eivätkä kaikki yhteisön jäsenet ole päässeet tapahtumiin osallistumaan. Toivottavasti tämä työ saa yhteisön heräämään ja toimimaan yhteisöllisyyden ylläpitämisen vahvistamiseksi.

Tulevia AMK-kirjastopäiviä suunniteltaessa kannattaisi panostaa osallistujien osallistamiseen sekä tehdä kunnollinen tapahtumasuunnitelmapohja. Tosin hyväkin suunnitelma on vain suunnitelma. Tarvitaan vielä joku, joka toteuttaa tapahtuman. Myös kävijäpalautekyselyn kysymyksiä voisi myös suunnata kohti kehitysideoiden hakemista.

”Toimeksiantajan mielestä kehittämistyön aihevalinta oli ajankohtainen ja näkökulma hyvin valittu. Työ toi hyvin esiin AMK-kirjastojen vahvuuden, yhteisöllisyyden sekä yhteisöllisyyden heikkenemiseen johtavat tekijät. Työ on ajatuksia herättävä ilmiökuvaus, jonka avulla seuraavien päivien suunnittelussa voidaan ymmärtää AMK-kirjastopäivien olemus ja merkitys paremmin. Opinnäytetyö olisi saattanut tavoittaa ilmiötä vieläkin syvemmin, jos Maslowin tarvehierakiamallia/viitekehystä olisi hyödynnetty jäsenyyksen pohjana rohkeammin tulosten raportoinnissa. Olisi myös ollut mielenkiintoista, jos tekijä olisi kuvannut kolmannen menetelmän, tekijän oman osallistumisen AMK-kirjastopäivien suunnitteluun. Opinnäytetyö antaa hyvän pohjan, ja sitä tullaan hyödyntämään suunnittelutyössä.” Tulen esittelemään työtäni yhteisölle sekä osallistun tulevien päivien suunnittelutyöhön, jossa pääsen hyödyntämään oppimaani.

Tapaustutkimuksen tietopohjaa ja kehittämistyön ideoita voidaan hyödyntää myös muissa tapahtumissa, joissa halutaan vahvistaa osallistujien yhteisöllisyyttä, sosiaalisia suhteita tai vuorovaikutusta, vaikka ehdotukset ovat juuri tälle kohdeyhteisölle ja sen tarpeille kohdennettuja. Työn havaintoja pystytään hyödyntämään myös asiantuntijayhteisöjen yhteisöllisyyttä ja työhyvinvointia vahvistavien tilaisuuksien ja tapahtumien suunnittelussa.

LÄHTEET

AMKIT-konsortio 2017. Viitattu 16.8.2017. <http://www.amkit.fi/>

AMKIT strategia 2004-2007.

AMKIT strategia 2017-2020.

Blinnikka, Sirkku & Widenius, Marja 2006. Ammattikorkeakoulukirjastopäivät 10 vuotta. Teoksessa Maija Koponen & Sinikka Tuohino & Sanna Viiri & Ari Koi-vumaa (toim.) Kirjastoja - alueellisia vaikuttajia. 10. ammattikorkeakoulujen kirjastopäivät Rovaniemellä 16.-17.8.2006. Rovaniemi: Rovaniemen ammattikorkeakoulu.

Catani, Johanna 2017. Onnistunut yritystapahtuma. Järjestäjän käsikirja. Helsinki: Alma Talent Pro.

Heinonen, Saija 2015. Tarjolla tänään. Inspiraatiota, intohimoa ja identiteettiä. Motiivi (11) 6/2015. Viitattu 9.9.2017. <https://motiivilehti.fi/lehti/artikkeli/tarjollaan- inspiraatiota-intohimoa-ja-identiteettiä/>

Howe, Jeff 2009. Crowdsourcing. Why the power of the crowd is driving the future of business. New York: Three Rivers Press.

Huizinga, Gerard 1970. Maslow` s need hierarchy in the work situation. Groningen: Wolters-Noordhoff publishing.

Hyvönen, Nina 2006. Kirjaston hoitamisesta kohti osaajien yhteistyötä. Helsingin ammattikorkeakoulu Stadian julkaisuja D 4. Helsinki: Helsingin ammattikorkeakoulu.

Kaipainen, Terhi 2016. Henkilöstön määrän ja työnkuvan muutos. Teoksessa Iiris Kuusela (toim.) Muutoksessa mukana. Kymenlaakson, Mikkelin ja Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulujen kirjastot 1991-2016. Kymenlaakson ammattikorkeakoulun julkaisuja A 73. Kotka: Kymenlaakson ammattikorkeakoulu. Viitattu 6.10.2017. http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/105438/Xamk_kirjastohistoriikki_web.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Kajanoja, Jouko 2009. Kokemuksia yhteisöllisyyden rakentamisesta. Johtajan kymmenen käskyä. Teoksessa Jukka-Pekka Heikkilä & Harri Hyypä & Risto Puutio (toim.) Yhteisön lumo. Systemisiä kytkeytymisiä. Oulu: Metanoia Instituutti.

Kankaanrinta, Anneli 1992. Väliaikaisen ammattikorkeakoulun kirjasto- ja tietopalveluiden nykytila ja ehdotuksia niiden kehittämiseksi. Teoksessa Ammattikorkeakoulujen kirjasto- ja tietopalvelujen kehittäminen. Keskustelumuuisto ammattikorkeakoulujen ja nuorisosaasteen koulutuksen kehittämisestä 3. Helsinki: Opetusministeriö.

Korkiamäki, Riikka 2016. Sosiaalinen pääoma käsitteenä ja sosiaalisina käytäntöinä. Teoksessa Irene Roivainen & Satu Ranta-Tyrkkö (toim.) Yhteisöt ja yhteisösosiaalityön lähtökohdat. [Tallinn]: United Press Global.

Laakkonen, Anna 2014. Muutoksesta mahdollisuus ja yhteistyöstä ilo. AMK-kirjastopäivien antia. Signum (47) 2/2014, 21-25.

Lowry, Richard (Ed.) 1979. The Journals of A. H. Maslow (2 vol). Monterey, California: Brooks/Cole.

Made by Finland 2017. Työhyvinvointi. Viitattu 3.11.2017.

<https://madebyfinland.suomalainentyo.fi/2017/10/23/tutkimus-tyoilmapiiri-tyohyvinvoinnin-tarkein-tekija/>

Manka, Marja-Liisa & Larjovuori, Riitta-Liisa 2013. Yhteisöllisyydellä menestykseen. Opas työpaikan sosiaalisen pääoman kehittämiseen. Tampereen yliopisto: Johtamiskorkeakoulun Tutkimus- ja koulutuskeskus Synergos. Viitattu 16.10.2017 https://kuntoutussaatio.fi/files/391/tyhyopas_lopullinen.pdf.

Maslow, Abraham & Fager, Robert 1987. Motivation and personality. 3 rd ed. New York: Harper and Row.

Niinikangas, Liisa 1996. Uudesta kirjastosta ammattikorkeakoulun ylpeys. Ammattikorkeakoulukirjastojen nykytila ja ehdotuksia kehittämisvaihtoehtoiksi ja mahdollisuuksiksi. Ammattikasvatustahallinnon koulutuskeskuksen julkaisuja 2. Tampere: Ammattikasvatustahallinnon koulutuskeskus.

Ohvo, Ulla & Tahvanainen, Iiris & Vanttinen, Katri 2006. AMKIT-konsortio luo yhteistyötä ja vuorovaikutusta kirjastoverkossa. Tietoasiantuntija (21) 5/2006, 14-15.

Ojasalo Katri, Moilanen Teemu, Ritalahti Jarmo 2014. Kehittämistyön menetelmät. Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. 3. uud. painos. [Helsinki]: Sanoma pro.

Onnismaa, Jussi & Gardemeister, Susanna 2009. Dialogisuus, työ ja yhteisön kaipuu. Teoksessa Jukka-Pekka Heikkilä & Harri Hyyppä & Risto Puutio (toim.) Yhteisön lumo. Systemisiä kytkeytymisiä. Oulu: Metanoia Instituutti. Opetus- ja kulttuuriministeriö. Korkeakoulut ja tiedelaitokset. Viitattu 16.8.2017.

Paasivaara, Leena & Nikkilä, Juhani 2010. Yhteisöllisyydestä työhyvinvointia. Helsinki: Kirjapaja.

Rantanen, Marjo 2016. Tunnelmamuotoilu. Helsinki: Talentum Pro.

Roivainen, Irene & Ranta-Tyrkkö, Satu 2016. Yhteisöt Ja yhteisösosiaalityön lähtökohdat. [Tallinn]: United Press Global.

Sinikara, Kaisa 2007. Ammatti, ihminen ja maailmankuva. Tutkimus yliopistokirjastoista ja kirjastonhoitajista tietoyhteiskuntakaudella 1970-2005. Teologinen tiedekunta, Helsingin yliopisto. Väitöskirja. Viitattu 7.9.2017.

<https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/21625/ammattii.pdf?sequence=2>

Silvennoinen, Markku 2008. Löydä aarteesi. Verkostoidu! Helsinki: Tammi.
Tapani, Annukka 2009. "Onko yhteisöllisyydellä väliä?" Identiteettiprosessi ja sosiaalinen pääoma epävarmuuden sietämisen merkityksellisinä elementteinä. Valtiotieteellinen tiedekunta, Helsingin yliopisto. Väitöskirja. Tampere: Juvenes print.

Tieteellisten kirjastojen tilastotietokanta 2016. Viitattu 11.8.2017

<https://yhteistilasto.lib.helsinki.fi/>

Työ- ja elinkeinoministeriö 2017. Ammatinvalintaohjelma. Kirjasto- ja tietopalveluala. Viitattu 15.8.2017 <http://www.mol.fi/avo/alat/08.htm>

Ullström, Margaretha 2012. Keskusteluja kirjastossa. Keskustelu kirjastotyön välineenä. Suom. Päivi Jokitalo. Helsinki: Avain.

Vallo, Helena 2009. Isännyyden ihanuus. Helsinki: Infor.

Vallo, Helena & Eija Häyrinen 2016. Tapahtuma on tilaisuus. Tapahtumamarkkinointi ja tapahtuman järjestäminen. 5. uudistettu laitos. Helsinki: Tietosanoma.

Valtioneuvoston asetus kirjastoista (406/2016). Viitattu 1.10.2011

<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2013/20130406>

Widenius, Marja & Kytömäki, Päivi 1994. Pohjois-Suomen va. ammattikorkeakoulujen kirjastojen kehittäminen ja yhteistyö yliopistojen ja yleisten kirjastojen kanssa. Kemi-Tornion va. Ammattikorkeakoulun julkaisuja A 1. Kemi: Kemi-Tornion va. ammattikorkeakoulu.

KUVAT

Kuva 1. Yhteisö, yhteisöllisyys ja sosiaalinen pääoma.

Kuva 2. Tapahtumien-trendibarometri. (Tapahtumatekijät 2017)

(<http://www.tapahtumatekijat.fi/fi/blog/tapahtumien-trendibarometri>)

Kuva 3. Onnistuneen tapahtuman tähti. (Vallo & Häyrinen 2016, 121).

Kuva 4. Maslowin tarvehierarkia

LIITTEET

LIITE 1. Kyselylomake kirjastonjohtajille

AMK-kirjastopäivät AMK-kirjastojen yhteisöllistäjinä.

Olen Humanistisen ammattikorkeakoulun kulttuurituotannon opiskelija Katja Pihkasalo.

Työskentelen Jyväskylän ammattikorkeakoulu kirjastossa ja opiskelen monimuotoisesti töiden ohessa. Olen toiminut AMK-kirjastopäivien suunnitteluryhmässä vuosina 2005 ja 2016.

Opinnäytetyöni toimeksiantaja on Ammattikorkeakoulujen kirjastoyhteistyökonsortio AMKIT.

Opinnäytetyössäni tutkin yhteisöllisyyttä ja kohteenani on AMK-kirjastolaisuus. Työn tavoitteena on selvittää, miksi AMK-kirjastopäiviä järjestetään, ja miten ne edistävät AMK-kirjastoalan yhteisöllisyyttä. Lisäksi pyrin selvittämään, millaisilla tavoilla yhteisöllisyyttä voidaan kehittää ja ylläpitää AMK-kirjastopäivillä. Aineistoa käsitellään luottamuksellisesti, eikä lopullisesta työstä ole tunnistettavissa yksittäisiä vastaajia. Opinnäytetyöni valmistuttua kyselyaineisto hävitetään. Tämä kysely on yksi niistä menetelmistä, joilla hankin tietoa tutkittavasta aiheesta.

Ystävällisin terveisin
Katja Pihkasalo

1. Mitä sinun mielestäsi tarkoittaa AMK-kirjasto(heimo)laisuus?
2. Miten AMK-kirjastopäivät mielestäsi edistävät AMK-kirjastoalan yhteisöllisyyttä?
3. Miten yhteisöllisyyttä voisi mielestäsi kehittää ja ylläpitää AMK-kirjastopäivillä?

LIITE 2. AMK-kirjastopäivät 2016 palautekysely

AMK-kirjastopäivät 2016 palautekysely.

AMK-kirjastopäivät järjestettiin Jyväskylässä 13-15.6.2016.

Kiitos kun osallistuit tapahtumaan, palautteesi on meille tärkeää!

1. Mitä mieltä olit järjestelyistä?
(ilmoittautuminen, aikataulut, tiedotus yms.)
2. Mitä mieltä olit oheishjelmasta ja luennoista?
(improesitys, iltatilaisuuden ohjelma)
3. Mitä mieltä olit aulan tuote-esittelystä?
4. Oliko AMK-kirjastopäivillä jotain, mitä jäit kaipaamaan?
5. Mikä onnistui mielestäsi parhaiten AMK-kirjastopäivillä?
6. Vapaa sana / terveiset järjestäjille

LIITE 3. Ammattikorkeakoulukirjastopäiviä vuosien varrelta

18.-19.3.1997

Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu, Arene ry ja Lapin kesäyliopisto

Lahti 1998 (LAMK)

"AMK-kirjastostrategiaa"

Päivien teemana:

Helsinki, Hotelli Haaga 18.-19.3.1999 (Haaga instituutin amk)

"Velhot verkossa"

Päivien teemana: oppimisympäristöjen rakentaminen (sekä fyysinen että virtuaalinen ympäristö) ja laatu.

Hämeenlinna, Aulanko 18.-19.5.2000 (HAMK)

"Osaamisvoimaa, jaksamisenergiaa!"

Kuopio 21.-22.5.2001 (PSAMK)

"Tutkimista ja kehittämistä - haaste amk-kirjastoille"

Oulu 20.-21.5.2002 (OAMK)

"Tulevaisuus"

Päivien teemana: kirjastojen verkostoituminen, verkko-oppiminen ja tulevaisuuden kirjasto.

Turku 22.-23.5.2003 (Turun amk)

Tiedonvirtaa..."

Kokkola 17.-18.5.2004 (Kpamk)
 ”Ammatillinen sivistys tehtävänä”
 Päivien teemana: sivistys sekä informaatiolukutaidon edistäminen

Jyväskylä 24.-25.5.2005 (Jamk)
 ”Kirjasto kumppaniksi – Osaajasta oivaltajaksi”

Rovaniemi 16.-17.8.2006 (Ramk)
 ”Kirjastoja – Alueellisia vaikuttajia”

Tampere 10.-11.6.2008 (Tamk & Piramk)
 ”Eespäin kohti muutosta”

Savonlinna 9.-10.6.2010 (Kyamk, Mamk, Saimia)
 ”Kelluen Kaakkois-Suomessa”
 Päivien teemana: ”Koskaan et muuttua saa - kirjastolaisen identiteetti”
 ja ”Seinätön kirjasto - kirjastotyön tulevaisuus”
 Viestinnän SoMe-työpaja 8.6.2010.

Helsinki 11.-12.6.2014 (Arcada, Haaga-Helia, Laurea & Metropolia)
 ”Ideat, Ilo, Innostus”
 Päivien teemana: ”Tulevaisuuden työ ja palvelujen kehittäminen”
 ja ”Muutoksessa jaksaminen”
 Tiedon visualisoinnin työpaja 10.6.2014.

Jyväskylä 14.-15.6.2016 (Humak & JAMK)
 ”Thinking out of the box”
 Päivien teema: ”Avoin tiede ja tutkimus” ja ”Palvelumuotoilu”
 Viestinnän työpaja: Kuva kertoo ja kiteyttää 13.6.2016.

